AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6553 — Fiati her yerde 5 kuruş | PERŞEMBE — 14 KÂNUNUSANİ 1937 | Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Müdür) - 20113 (Klişe)

Vakit kazanmak istiyorlar

Başlanacak müzakerenin netice vermiyeceği şimdiden anlaşılıyor

Times, Sancak Türkleri hakkındaki endişelerimizi çok samimî buluyor

Cenevre mahafili, Türkiyeyi Milletler cemiyetine darıltacak bir kararın elîm neticelerinden korkuyor

Paris 13 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Petit Parisien, Kahire muhabirine atfen Türkiyenin daha uysal davranacağını, yarı resmî Ankara haberlerine nazaran Sancağın Fransa ve Türkiye himayesinde idarî muhtariyetini talep edeceğimizi ve fakat Suriye vahdetine siyaseten ilhakına razı olacağımızı yazmaktadır.

Bu mülhem neşriyata Fransız noktai nazarında bir tebeddül olmadığını gösteren dünkü Tempsin makalesi ilâve edilir ve donanmanın hazırlıklarına bakılırsa başlanacak müzakeratın bir netice vermiyeceğine şimdiden hükmedilebilir.

Anlaşılıyor ki maksatları vakit kazanmak, ayni zamanda Antakyada heyecanı yatıştırmak tahkikat komisyonundan müsait rapor almaktır. Gazeteler Reyhaniyede, bir ölü bir çok yaralı hadisesini komisyonun gözü önünde silâh kavgası diye anlatıyorlar.

TAYMİS NE DİYOR?

Londra 13 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: Times (Taymis) gazetesi

Sancak işile bizzat uğracağı söylenilen Fransız başvekili M. Blum

Sancak meselesi hakkında yazdığı bir makalede diyor ki:

Türkiyenin davası kanunî bakımdan zayıftır. Fakat şurasını kabul etmek lâzımdır ki amelî noktai nazardan Ankara hükûmetinin davası lehinde söylenecek çok şey vardır. Filhakika İskenderun Türkleri Arap idaresine geçmekle büyük bir tehlike altına gireceklerdir.

Bazı Türk gazetelerinin kısa süren çıkışlarına rağmen Türkiyeyi sergüzeştçi emeller beslemek veya Halebi İskenderun limanından - Türkiye hükûmeti bu limanın bir kısmını kira ile tutmak istemekle beraber - mahrum etmek arzusunda bulunmakla itham için ortada hiç bir sebep yoktur. Türkiyenin haricî siyaseti o kadar düzgün ve o kadar muslihane olmuşvtur ki, bu gibi şüpheler haklı olamaz.

Bununla beraber Türkiyenin İskenderun Türklerinin akibeti hakkındaki endişeleri çok samimî gözüküyor. Bunun içindir ki, Ankara hükûmetinin sert tenkidlerde bulunmaktan ise meselenin tesviyesi için Sancak ile Suriye arasında bir federal ittihad kurulması şeklinde yapıcı ve faydalı bir teklifte bulunmuş olması çok iyi bir haber dir.

(Devamı 13 üncü sahifede)

Almanya ile İtalya arasında yeni görüşmeler yapılıyor

Prusya başvekili M. Goering dün Berlinden Romaya hareket etti

M. Goering

Paris 13 — Prusya başvekili M. Goering Berlinden Romaya hareket etmiştir. M. Goering Romada M. Mussolini ile görüşecektir. Bu seyahate bura mahafilinde çok ehemmiyet veriliyor.

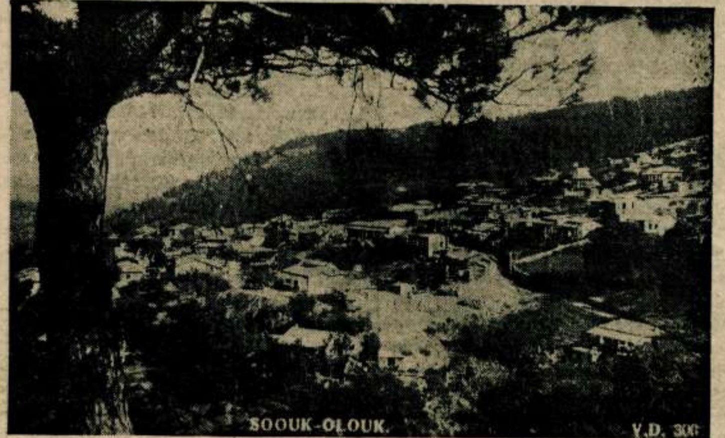
Paris 13 (A.A.) — Romadan bildiriliyor: M. Goeringin Roma seyahati, her iki hükûmet için M. Ciano'nun Berlini ziyareti tarihi olan 23 teşrinievvelden bugüne kadar ki Alman - İtalyan münasebatının gözden geçirilmesine bir vesile teşkil edecektir.

Roma mahafiline göre İtalya, Fransız - Alman münasebatında hakikî bir gevşeklik husulünü müsaid bir nazarla telâkki etmiyecektir.

M. Goeringin, M. Mussoliniye Alman - İngiliz ve Alman - Fransız münasebetlerinin hali hazırdaki vaziyeti ile Almanyanın İspanyol işlerindeki mustakbel komünizm aleyhtarlığı siyaseti hakkında sarih malûmat vereceği tahmin edilmektedir.

Türklere şiddetli zulüm ve işkenceye başlandı

Sancakta kanlı hadiselerin müsebbibi Araplarken Türkler tevkif ediliyor

Sancakta soğukoluk tan bir görünüş

Halep 13 (Hususî muhabirimizden) — Türklerin nümayişlerinden bir gün önce Araplar Antakyada tezahürat yapmışlardır. Tezahürata iştirak eden Arapların sayısı gayet azdır. Bu yüzdendir ki, nümayişçilerin miktarını fazla göstermek için Araplar dört defa şehri dolaşmağa başlamışlardır. Tezahürata iştirak eden Araplar köylerden

(Devamı 13 üncü sahifede)

«Ingilterenin Türkiyeye karşı Fransa ile birlikte hareketine imkân ve ihtimal yoktur»

Bir İngiliz gazetesi, Sancak işi hakkında yazdığı bir makalede böyle diyor

Sunday Ekspres Sancak meselesine tahsis ettiği başmakalesinde diyor ki: Almanların Fasa asker çıkardıkları haberi karşısında Fransızlar soğuk kanlılıklarını muhafaza ediyorlar. Türklerle aralarındaki Sancak meselesinde Fransızlar gene soğuk kanlı davranıyorlar.

M. Blumu takdir ediniz. O sabırlı, teknikli bir devlet adamıdır. Fakat sakın Fransız gazetelerini takdir etmeyin. Fransız gazeteleri bu ihtilâfta İngilterenin Fransız noktai nazarını müdafaa edeceğine inanıyor. Halbuki Türkiyeye karşı İngilterenin Fransa ile teşriki mesai etmesine imkân ve ihtimal yoktur.

1922 senesinde Fransızlar İngilizlerin haberi olmadan Türklerle bir anlaşma yaptılar ve onlara silâh temin ettiler. Ve silâhlanmış muzaffer Türkler İstanbul üzerine yürüyünce İngiltereyi Çanakkalede Türklerle karşı karşıya yalnız bıraktılar.

Başvekilimiz

Hariciye ve dahiliye vekilleri bugün geliyor

Ankara 13 (Telefon) — Başvekil İsmet İnönü, hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Aras, dahiliye vekili B. Şükrü Kaya bu akşam saat 2 de hususî bir trenle İstanbula müteveccihen hareket etmişlerdir ve istasyonda diğer vekiller, mebuslar, sefirler, hariciye vekâleti erkânı ve daha bir çok zevat tarafından uğurlanmışlardır.

Zavallılar!...

Fransada: Politika!...

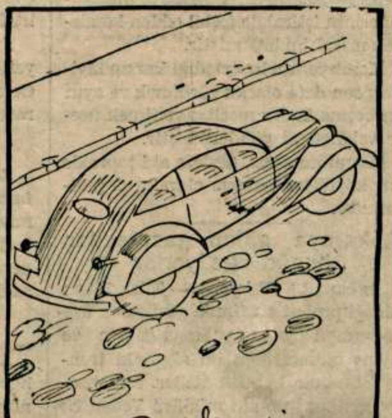
Rusyada: Kapitalist!...

Meksikada: Troçki!...

Hindistanda: Gandi!...

İstanbulda: Otomobil!...

Son dakika

Asiler Valenciayı bombardıman ettiler

Şehir bombardımandan çok müteessir olmuş, limandaki vapurlar batmıştır

Salamank 14 — Asi harp gemileri, dün fevkalâde bir faaliyet göstermişler Valensia limanını topa tutmuşlardır. Bombardıman bir buçuk saat sürmüş limanın askeri tesisatı bombardımandan müteessir olmuş, telsiz telgraf istasyonu da tahrip edilmiştir.

Limanda bulunan birçok gemiler ve vapurlar bombardımandan müteessir olmuşlardır. Kabo Martin vapuru bir torpile çarparak batmıştır. Şehirde ölü ve yaralı miktarı fazladır.

AMERİKAN GÖNÜLLÜ KAFİLESİ

Paris 14 (Akşam) — Barselon şehrine 80 kişiden mürekkep ilk Amerikan gönüllü kafilesi muvasalat etmiştir. Amerika kongresi, bu gönüllülere ecnebi orduda hizmetin memleketleri kanunu tarafından cezalandırılan bir suç teşkil ettiğini söylemiş ve avdete davet etmiştir.

General Goering Romaya vardı garda M. Mussolini karşıladı

Roma 14 (Akşam) — Prusya başvekili general Göring, dün akşam refikasile birlikte buraya vasıl olmuş ve merasimle karşılanmıştır.

İstasyon binası Alman ve İtalyan bayraklarile donanmıştı. Alman nazırı istasyonda bizzat M. Musolini, hariciye nazırı Kont Ciano ve diğer İtalyan ricali tarafından karşılanmıştır.

General Göring Grenadier müfrezesini teftiş ettikten sonra Musolini ile beraber, istasyondan çıkarken etrafta toplanan halk tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

Çanakkalede bir motör battı

6 cesed çıkarıldı, yedi sekiz kişinin akıbeti meçhul

Çanakkaleden gelen bir habere göre İngiliz bandıralı Vanduara vapuru, Köstenceye gitmek üzere transit olarak Boğazdan geçerken Maydos önünde Hüseyin reisin idaresindeki Ticareti bahri namındaki motöre çarpmış motörü batırmıştır.

Müsademe şiddetli olmuştur. Motörde yolcu da vardı. Denize dökülen yolculardan altısının ölüsü çıkarılmış ve 1 kişi de kurtarılmıştır. Henüz yedi, sekiz kişinin akibeti meçhuldür. Geminin süvarisi, mahalli müddeiumumilikçe tevkif edilmiştir.

Gemi, ikinci kaptan Morrison'un idaresinde dün şehrimize gelmiştir. İkinci kaptan gazetecilere demiştir ki:

— Tam yolla Maydos önlerine geldiğimiz zaman karşıdan bir motörün geldiğini gördük. Motör bizi görünce evvelâ yol verdi. Biz de yolumuzu kesmedik, fakat tam motöre yaklaştığımız sırada motör süratini arttırarak önümüzden geçmek istedi, muvaffak olamadı, baş omuzumuza bindirdi ve derhal su aldı, akıntı da fazla idi, hemen battı. Motörde eşya çoktu. Bundan başka eşya üstünde yirmiden fazla yolcu vardı. Etraftan yetişenlerle beraber ancak 10 kişiyi kurtarabildik. 6 da cesed topladık. Diğerlerinin ne olduğunu bilmiyorum. Bence ölü daha fazladır.

Toprak kanunu

Komisyon mesaisini bitirdi, lâyiha vekâletlere verildi

Ankara 13 (Hususî) — Sıhhiye vekâleti tarafından hazırlanan toprak kanununu tedkik etmek üzere Sıhhiye vekâletinde muhtelif vekâletler mümessillerinin iştirakile teşkil edilen komisyon mesaisini bitirmiştir.

Komisyonun hazırladığı kanun lâyihası son defa olarak görülmek ve ayın on beşine kadar meclise verilmek üzere vekâletlere gönderilmiştir.

Kanunun esası, devlete aid topraklarını köylülere parasız olarak dağıtılmasıdır.

Ankaraya giden gazeteciler bugün geliyorlar

Ankara 13 (Telefon) — Türk Basın birliği projesi etrafında görüşmek üzere buraya gelen yabancı gazete ve ajans mümessilleri bu akşamki trenle İstanbula hareket ettiler. İstasyonda matbuat umum müdürü Vedad Nedim, basın birliği namına Kütahya mebusu Naşid Hakkı ve buradaki gazeteciler tarafından uğurlandılar.

Yunan kralının Ankarayı ziyareti

Kral Jorj nisanda Atatürkü ziyaret edecek

Atina 13 — Türkiye elçisi Ruşen Eşref bugün başvekil M. Metaksasla uzun bir mülâkatta bulunmuştur. Gazeteler bu mülâkatın Yunan kralı Jorjun Ankara seyahati etrafında cereyan ettiği ve kralın nisanda Türkiye cumhurreisi Atatürkü resmen ziyaret edeceğini yazmaktadırlar.

Kış

Bütün şiddetile her tarafta hüküm sürüyor

Birkaç gündenberi esen sert şimal rüzgârı dün bir parça hafiflemiştir. Fakat hava elân soğuktur. Dün azami sıcaklık 3,5, asgari 1,5 derece idi. Hava bütün gün kapalı geçmiş, arasıra kar yağmıştır. Rasathanenin tahminine göre hava bugün de kapalı geçecek, rüzgâr şimalden esecektir.

Rüzgârlı ve rütubetli havalar yüzünden şehrimizde nezle ve grip çoğalmıştır. Maamafih hastalık hafif geçmektedir. Arasıra zatürree vakaları görülmekle beraber bu, korkulacak derecede değildir. Kadın ve çocuklar arasında anjin fazladır.

Küçük çocuklar arasında görülen sarılık azalmıştır. Tifo da iki ay evveline nisbetle azalmıştır. Geçen ay içinde beyin tifosuna tutulan ve bu yüzden ölen bir iki kişiye tesadüf edilmişti. Bu ay bu hastalıktan eser kalmamıştır.

ANADOLUDA SOĞUKLAR

Anadoludan gelen haberlere göre her tarafta şiddetli soğuklar hüküm sürmektedir. Edirne ve şarki Anadoluya çok kar yağmıştır. Bazı yerlerde karın irtifaı bir metreyi bulmuştur.

Trakyada soğuk şiddetlidir. Yüksek yerlere çok miktarda kar yağmıştır. Orta anadolunun ekser yerlerinde hararet sıfırdan aşağı 15-20 derecedir.

BALKANLARDA KAR

Sofya 13 — Bulgaristanın her tarafına kar yağıyor. Kar memleketi tamamile örtmüştür. Sert bir rüzgâr esmektedir. Termoetre sıfırdan aşağı 20-25 derecedir. Balkanların ekser yerlerinde şiddetli kar fırtınaları hüküm sürüyor.

Vekiller heyeti toplandı

Ankara 13 (A.A.) — İcra vekilleri heyeti bugün başvekil İsmet İnönünün reisliği altında toplanarak muhtelif işler üzerinde görüşmelerde bulunmuş ve bu işlere aid kararlar vermiştir.

Bu Sabahki Telgraflar

İspanyol Fasında tetkikat

İspanyol komiseri, İngiliz ve Fransız zabitlerinin her tarafı gezebileceklerini bildirdi

Londra 13 — İspanyol Fasında Almanların yerleştikleri hakkındaki haberler üzerine İspanyol âli komiseri İngiliz ve Fransız konsoloslarına müracaatla memleketin her tarafını gezebileceklerini bildirmistir. İngiliz zabitleri otomobille Fasta bir cevelân yapacaklardır.

Fransız gazeteleri Almanların, Fransanın aldığı tedbirlerden endişe ederek sevkiyatı durdurduğunu yazıyorlar, bunu azimkârane hareketin neticesi sayıyorlar. Alman gazeteleri ise Fransanın ricat ettiğini söylüyorlar.

Herhalde vaziyette açık bir iyilik vardır. M. Hitlerin ve Fransanın, İspanyanın tamamiyeti hakkındaki teminatı çok iyi tesir yapmıştır. Diğer ihtilâflı işlerin de yoluna konulacağı umuluyor.

Şimdi en ziyade İspanya hududlarını kontrol işi görüşülüyor. Fransa, kendi hududu da dahil olduğu halde bütün hududların kontrolunu istiyor. Portekiz buna razı olmamaktadır. Müzakereler devam ediyor.

BİR FRANSIZ GAZETESİNİN İDDİASI

Paris 13 (A.A.) — Oeuvre gazetesinde Madam Tabouis, M. Hitlerin general Franko tarafından istenilen 8,000 kişiyi hangi şartlarla göndereceğini yazıyor:

1 — Harekât bir Alman - İtalyan erkânı harbiyesi tarafından idare edilecektir.

2 — Hitler gençliğinden 300 muallim tarafından yetiştirilecek olan falanşistler kazanılan arazide teşkilât yapacaklardır.

3 — Alman gönüllüleri İspanyol Fasında idarî islâhat yapacaklardır.

4 — İspanyol Fasında Alman - İspanyol şirketlerine imtiyazlar verilecektir.

5 — Zaferden sonra sulh tamamiyle avdet edinciye kadar Alman kıtaları İspanyada kalacaklardır.

Nuri Conker

Cenaze dün merasimle Cebecide şehitliğe defnedildi

Ankara 13 (A.A.) — B. M. meclisi reis vekili ve Gaziantep mebusu Nuri Conkerin cenazesi bugün Nümune hastanesinden kaldırılarak Hacıbayram camiine getirilmiş, orada namazı kılındıktan sonra büyük törenle kaldırılarak Cebecide şehitliğe gömülmüştür. Cenaze merasiminde B. M. meclisi reisi B. Abdülhalik Renda, başvekil İsmet İnönü, vekiller, mebuslar, kordiplomatik ve vekâletler ileri gelenleri ve çok kalabalık bir halk hazır bulunmuştur. Başta muzika olmak üzere piyade, süvari askeri kıtalar, polis ve jandarma müfrezeleri merasime iştirâk etmiş ve tabut bir top arabasile otomobille nakledilecek mahalle kadar getirilmiştir. Başta Atatürkün gönderdiği çelenk olmak üzere elliyi mütecaviz çelenk merhumun mezarına konulmuştur.

ATATÜRKÜN TEŞEKKÜRÜ

İstanbul 13 (A.A.) — Riyaseticumhur umumi kâtipliğinden:

Aziz arkadaşı Nuri Conkerin ölümünden dolayı aldıkları taziyet telgraflarından pek mütehassis olan reisicumhur Atatürk, teşekkürlerinin Anadolu ajansı vasıtasile iletilmesini emir buyurmuşlardır.

Romanya sefiri

Ankaradan çok iyi intibalarla geldi

Romanyanın yeni Ankara sefiri M. Telemak kendisile görüşen bir gazeteciye şu beyanatta bulunmuştur:

— Ankaradan edindiğim intiba çok mükemmeldir. Bu, sümmettedarik söylenen bir söz değildir. Bir çöl ortasında böyle güzel bir şehrin fışkırmasına hayrette kaldım. Derhal anladım ki, Ankarayı merkez olarak intihap ve ittihaz eden Atatürkün dehâsıdır. Ankarada bütün makamattan gördüğüm hararetli hüsnü kabulden müteşekkirim.

Reisicumhur Atatürkün Ankaraya muvasalatımın beşinci günü huzuruna kabul etmeleri bu büyük memleketin Rumen dostluğuna ne kadar ehemmiyet atfettiğini gösterir.

Başvekil İsmet İnönünden, ve evvelden tanıdığım hariciye vekili B. Tevfik Rüştü Arasla hariciye vekâleti umumi kâtibi B. Numan Menemencioğlundan gördüğüm hüsnü kabulü, hiç bir zaman unutamıyacağım.

Bütün ehemmiyetile kaydedeyim ki İsmet İnönü pek müdebbir, pek faal ve Avrupanın en büyük ricalile boy ölçüşecek bir devlet adamıdır.

— Ekselâns, Yugoslav - Bulgar paktı hakkında fikriniz nedir?

— Romanya hükûmeti tarafından bu hususta yapılmış olan resmî beyanata bir söz ilâve etmeği zait görürüm.

İngilterede grip tahribat yapıyor

Son bir hafta içinde 768 kişi öldü

Londra 13 (A.A.) — Grip salgını İngilterenin 122 büyük şehrinde geçen hafta içinde 768 kişinin ölümüne sebep olmuştur. Bu ölüm vakalarından 558 i İngilterenin cenubi şarkisinde kaydedilmiştir.

Münhal mebusluklara pazar günü seçim yapılıyor

Eski adliyecilerden Sergis Karakoç İstanbul mebusluğu için namzetliğini koydu

Son zamanlarda ölüm dolayısile bazı mebusluklar açılmıştır. Bu mebusluklar için önümüzdeki pazar günü seçim yapılacağını haber aldık.

İstanbul mebusu iken geçenlerde vefat eden general Şükrü Nailinin yerine diğer bir zatı seçmek üzere İstanbul müntehibi sanileri önümüzdeki pazar günü üniversite konferans salonunda toplanacaklardır.

Seçim hakkında dahiliye vekâletinden emir gelmesi, namzedlerin de bu akşam bildirilmesi bekleniyor.

Uzun müddetten beri Pariste oturmakta olan eski adliye memurlarından Sergis Karakoç dahiliye vekâletine müracaat ederek, general Şükrü Nailinin vefatı üzerine açık kalan İstanbul mebusluğu için namzedliğini koyduğunu bildirmiştir.

Dayaktan ölüm mü?

Dayaktan öldüğü iddia edilen çocuğun cesedi morga kaldırıldı

Adli makamata yapılan bir ihbara göre Samatya civarında bulunan mekteplerden birinde talebeden biri başmuallimden yediği şiddetli bir dayak tesirile hastalanmış ve çocuk dün sabah şiddetli bir baş ağrısı neticesinde ölmüştür. Çocuk evvelce muayene edilmiş, fakat «sarı darb» görülmemişti.

Ölen çocuğun cesedi morga kaldırılmıştır. Şimdi morgun raporu beklenmektedir.

İstanbul kültür direktörü müfettişlerin de bu hususta tahkikat yaptığını söylemiştir.

M. Musolini pilot dip'oması aldı

Roma 13 (A.A.) — Musolini askeri pilot imtihanını vermiş ve hava müsteşarı Vallet kendisine pilot diplomasını tevdi etmiştir.

Bayan Afet

Cenevrede verdiği konferans ilmî bir hakikati meydana çıkardı

Cenevre 13 — Bayan Afetin Cenevre coğrafya cemiyeti tarafından hazırlanan toplantıda Türk kartografi Piri reisin umum bahriyeye ait 1513 de yazdığı kanunlar ve çizdiği haritalar hakkında çok muvaffakıyetli bir konferans verdiğini bildirmiştik.

Bayan Afet kartografi ilminin o tarihlerde Türklerde mevcut olduğunu ve o vakte kadar yapılmış haritaların en mükemmelini Piri reisin yaptığını delillerle ispat etmiştir. Konferansta bir çok âlimler, elçilik erkânı, murahhaslarımız, Türk kolonisi hazır bulunmuşlardır.

Konferansın sonunda Cenevre coğrafya cemiyeti reisi şimdiye kadar malûm olmıyan bir ilmî hakikati meydana çıkardığı için bayan Afeti tebrik etmiştir.

Atinadaki neşriyat sergisine bir heyetimiz gidiyor

Atinada toplanacak olan neşriyat sergisinin resim ve kitap kısmına iştirak etmemize karar verilmiştir. Bu maksatla Atinaya gidecek heyete mebus Salâh Cimcoz riyaset edecektir. Heyete vekâlet derleme müdürü Selim Nüzhet ile neşriyat müdürü Faik Reşid iştirak edeceklerdir. Sergide teşhir edilmek üzere bazı eserler götürülecektir.

General Göring

İtalyadan sonra Türkiyeye geleceği söyleniyor

Ankara 13 — Prusya başvekili general Göringin yakında Türkiyeyi ziyaret edeceği söylenmektedir. Bu ziyaretin önümüzdeki ay içinde olması ihtimali vardır. Şimdi zevcesile beraber İtalyada bulunan general Göring buradan sonra seyahatine Türkiye istikametinde devam edecektir.

60 lira mesken zammı

Ankara 13 — Barem̃in birinci, ikinci, üçüncü derecesindeki memurlar ile bu derecelere muadil askerî memurlardan Ankarada oturanlara 60 şar lira mesken zammı verilmesi kararlaştırılmış ve bu hususta hazırlanan kanun lâyihası meclise verilmiştir.

Üzümcülük kongresi hazırlıkları bitti

Ankara 13 (Telefon) — İktisad vekâleti, Ankarada açılacak üzümcülük kongresi hazırlıklarını bitirmiştir. Bu kongreden sonra yumurta, palamut ve pamuk kongreleri açılacaktır.

M. Şaht Parise gidiyor

Berlin 13 (A.A.) — M. Şaht, yakında Parise gitmek tasavvurundadır. İhtimal 16 kânunusanide açılacak olan serginin «Alman kulesi»nin açılma merasimine riyaset edecektir.

Zararlı tahrikler

Geçenlerde Sancak hududuna asker tahşidi hakkındaki Fransız şayiasından bahsederken, böyle şayiaların arkasında, bir takım tertibler için fikirleri şimddien hazırlamak kasdi armakta haklı imişiz. Fransız memurları, birkaç gün içinde, bütün Sancağı bir tahrik havası ile işba haline getirdiler. Zaten Le Temps gazetesinin posta ile dün aldığımız nüshasının havadisler kısmında bu tahriklere esas teşkil eden tezvirlerden bir kısmını okumuştuk. Cenevre görmenlerinin önüne kendi kaymakamlarından birini çıkararak, 1921 taahhüdlerinin Sancakta tatbik edildiğini söyletmek ve Sancak Türklüğünün Fransaya minnettar olduğunu arzettirmek gibi! Zorla ve hile ile seçtirdikleri mebuslardan birini, bir Türk köyünün önüne dikip, ayni hezeyanları ona tekrar ettirmek gibi! Yalnız bu kadar değil, Fransız sömürgelerini, yüz ellilikler ve o ayarda birkaç satılık serseri ağzından, bitip tükenmez, bir hiyanet edebiyatı satın alacaklarına ne şüphe ettik, ne de şüphe ederiz.

Fakat Sancak Türklüğünün sabrını tüketip, onlara ıztırabdan kan kusturan tahrikler bundan ibaret de değildir. Havas ajansının 11 tarihli tebliğlerine göre ayni memurlar dışardan Antakyaya bir sürü nümayişçiler getirerek, Türkler ve Türkiye aleyhine bağırtıp çağırtmışlardır. Tebliğ bunların Türklerin yanında hizmet eden kimseler olduğunu ve şehre kamvonlarla geldiklerini haber vermektedir. Yani bu adamlar, ya muvakkaten, iş aramak üzere, Sancağa gelen veya Sancağa sonradan göçen kimselerdir ve şehre inmek için merkebleri bile bulunmıyacağına göre, istifade ettikleri kamyonlar askeri vasıtalardır.

Bütün bunlar Sancak Türklüğünü tethiş altına almak, ve görmenlere Sancağın ne kadar az Türk olduğunu anlatmak gayreti ile yapılmaktadır.

Faydasız ve lüzumsuz olduğu kadar, zararlı ve tehlikeli olduğunu hemen ihtar etmek vazifesinde olduğumuz bu tahrikler üzerinde, bilhassa, İngiltere ile dostlarımızın dikkatini uyandırmak isteriz. Dünya bilir ki biz böyle oyunlar karşısında ne yılar, ne sineriz. Ve hepsine Türk hak ve şerefinin gerektirdiği her türlü mukabelelerde bulunmakta bir an bile aciz göstermeyiz.

Hakikat her türlü tertiblerin üstündedir: Biz bu esasa dayanarak, doğru bildiğimiz yolda yürüyoruz. Lâkin bizi âdeta bu yoldan çevirmek ısrarı ile, etrafımızda kasıdlar görürsek, evvelâ, dostlarımıza son çareleri kullanmak için sabrımızı nereye kadar götürdüğümüzü bir defa daha izah etmek isteriz: Onların, millî hak ve şeref meselelerinde sabır ve tahammülün bir takat haddi olduğunu takdir edeceklerine şüphe yoktur.

Böyle bir tahrik havası içinde mi Cenevre münakaşalarını yapacağız? Ciddî olarak söyliyelim ki her türlü menfaatler hesabına, Sancak halkının ıztırabı ve bizim davamızla bu türlü oynamakta hakikî zarar ve tehlike vardır. Biz dünya ve dostlarımıza, bugün, Sancak davamızın hakkını nasıl isbat ediyorsak, yarın, bu türlü tahriklerin sebeb olabileceği bütün akibetlerin ancak ve yalnız Fransaya aid olacak olan mesuliyetlerini de ayni kuvvetle izah edebileceğimizden eminiz.

Her şeyi vaktinde söylemiş olalım!

Falih Rıfkı Atay

ŞEHİR HABERLERİ

Ayda 10 kuruş

Her ev hava kurumuna bu parayı verecek

Geçen gün Fatihte mahallin parti ve hava kurumu başkanları Fatih kaymakamının huzurile bir toplantı yapmışlardır.

Bu toplantıda halkın hava kurumuna yardım şekilleri görüşülmüş ve her evin bu yardıma iştirâk edebilmesi için yeni bir şeklin tatbikine karar verilmiştir.

Bu yeni şekle göre - içtimaî ve malî vaziyeti ne olursa olsun - Fatih kazasında bulunan her ev ve apartıman dairelerinde olan aileler tayyare kurumuna ayda 10 kuruş verecektir.

Fatih ile Eyüpte 70 bine yakın ev bulunduğuna göre yalnız Fatih ve Eyüp kazalarında senede en aşağı 70-80 bin liralık bir varidat temin edilecektir.

Hava kurumu teşkilâtı, bu husustaki hazırlıklara şimdiden başlamıştır. Bu kararın tatbikine önümüzdeki şubattan itibaren başlanacaktır.

Fatih kazasının önayak olduğu bu teşebbüs, hava kurumu vilâyet merkezinin teşebbüsü ile İstanbulun diğer kazalarına da teşmil edilecektir. Her ev, her ay 10 kuruş verdiği takdirde bu suretle senede 300 bin lira kadar mühim bir yekûn toplanacağı muhakkak görülüyor.

10 kuruş gibi küçük bir paranın her aile tarafından memnuniyetle verileceğine ve İstanbul halkının memleket müdafaasına daha geniş bir sahada hizmet edeceğine şüphe edilmiyor.

Balık az

Yalnız hamsi çok çıkıyor ve ucuz satılıyor

Şiddetli fırtınalar yüzünden iki üç gündenberi torik az tutuluyor. Halbuki üç gün evveline kadar torik akını çoğalmış, bir hafta zarfında İtalya, Almanya, Yunanistan, Bulgaristan, Filistin, Mısır ve Suriyeye 290,000 çift balık ihraç edilmiştir. 30,000 lirayı bulan bu balık ihracatının yüzde doksanını torik teşkil etmiştir.

Az balık çıkması yüzünden fiatler yükselmiş, torik perakende 30 ve uskumru da 80 kuruşa çıkmıştır. Uskumru her yerde bulunamamaktıdır.

Torik ve uskumruya mukabil az mikdarda kalkan tutulmağa başlanmıştır. Kalkan avı mevsimi henüz başlamakta olduğundna balıkçılar avladıkları cüzî mikdardaki kalkanlara turfanda mahsulü diyorlar.

Busene hamsi o kadar çok bollanmıştır ki, toptan 40 paraya güç müşteri bulmaktadır. Perakende olarak henüz canlı 10 ve bir kaç saat geçtikten sonra 7,5 kuruşa kadar satılmaktadır.

Buğday yükseliyor

Buna başlıca sebep ihracatın artmasıdır

Son günlerde buğday fiatlerinde yeni bir yükselme göze çarpmaktadır. Müvaridat çoğalmaktadır. Adanolu ve Trakya limanlarından son bir hafta zarfında 4,883 ton buğday gelmesine rağmen fiatlerin yükselmesi, ihracatın artmasından ileri gelmiştir.

Almanyaya bir hafta içinde gönderilen buğday mikdarı 800 tonu geçmektedir. Diğer bazı memleketlere de ihracata devam olunmaktadır.

Bilhassa sert buğdaylar çok isteklidir. Yumuşaklar üzerine talepler biraz gevşemeiştir. Son bir hafta zarfındaki yükselme, geçen haftaya nazaran 7-8 parayı bulmuştur. Dünkü fiatlere nazaran bu artış 10 para kadardır. Yumuşak buğdaylar 6 kuruş 32 paradan 6 kuruş 35 paraya ve sertler de 6 kuruş 20 paradan 7 kuruşa kadar muamele görmektedirler. Sertlerdeki yükseklik 10 parayı da geçmektedir. Dün yeniden 342 ton buğday gelmiştir.

Kömürden zehirlendi

Ayağa kalkınca mangalın üzerine düştü

Dün Hasır iskelesinde feci bir vaka olmuştur. Hasır iskelesinde bağlı Mecidin motöründe tayfa otuz yaşlarında Mustafa ısınmak için bir mangal kömür yakarak motörün baş tarafındaki küçük kamaraya götürmüştür.

Mustafa kamara kapısını da kapatarak mangal başında ısınırken kendisine uyku basmış ve biraz hava almak üzere ayağa kalkmıştır.

Adamcağız yerinden kalkar kalkmaz birdenbire başı dönerek ateş dolu mangalın üzerine düşmüştür.

Biraz sonra motöre gelen diğer tayfalar kamaradan duman ve koku duyarak koşmuşlar, kapıyı açtıkları zaman Mustafayı kendinden geçmiş bir halde mangalın üzerinde yanarken bulmuşlardır.

Adamcağız ateşin üzerinden kaldırılarak polise haber verimiştir. Omuzundan beline kadar vücudunun sağ tarafı yanan Mustafa ifade veremiyecek bir halde hastaneye kaldırılmıştır.

Mustafanın kamaraya koyduğu mangaldaki kömürden zehirlenerek ateşin üzerine düştüğü anlaşılmıştır.

Subay ve askerî memurların tekaüd yaşları

Subay ve askerî memurların rütbe ve sınıflarına göre tekaüdlüklerine dair Millet meclisinden çıkan kanun vilâyete tebliğ edilmiştir. Bu kanun hükümlerine nazaran zabit vekillerile mülâzimler 41, yüzbaşılar 46, binbaşılar 50, kaymaakmlar 55, miralaylar 58, generaller ve amiraller 65, korgeneral ve orgeneral ile koramiral ve oramiral 65, mareşal ve büyük amiral 68 yaşında tekaüde sevkedilecektir.

Mümessillikler

Mahallelerin dosya teşkilâtı yapılacak

Mahallelerde muhtar ve ihtiyar heyetlerinin lâğvinden sonra ilmühaber ve beyanname tanzimi ve saire gibi halka ait olan işler için mahalle mümessillikleri ihdas edilmişt. Bunların vazifesi bir talimatname ile tesbit edilmiştir.

Son zamanlarda bazı mahalle mümessillerinin muayyen kanun hudutları dışında hareket ettikleri görülmüş ve bunlar hakkında kanunî takibat yapılması kararlaştırılmıştır.

Mahalle mümessillerinin tanzim ve belediyeler tarafından tasdik edilen muamelelerin hiç hatalı olmaması ve kayıtların gayet muntazam bulunması için her mahallede geniş bir dosya ve kayıt teşkilâtı yapılması muvafık görülmüştür.

Eski mahalle muhtarlıklarının lâğvinden sonra bu teşkilât için bir teşebbüs yapılmış, fakat büyük masraf kapısı açılacağı için bundan vazgeçilmişti.

Haber aldığımıza göre mahalleleri mıntakalara ayırmak suretile böyle teşkilât yapılması düşünülüyor. Bu hususta tedkikat yapılmağa başlanmıştır.

Sokak isimleri yeniden gözden geçiriliyor

Bey, paşa gibi isimleri taşıyan sokak isimlerinin değiştirilmesi için teşkil edilen komisyon, ay başına kadar çalışmasını bitirecek ve millî olmıyan bütün isimleri öz türkçe olarak koyacaktır.

Garip bir usul

Dayısındaki alacağını nasıl tahsil etmiş?

Kumkapıda Asadoryan eczanesi sahibi Vahram Asadoryan evvelki akşam ezcanesini kilitleyip çıktıktan sonra çekmecesi kırılarak içinden kırk bir lirası çalınmıştır.

Zabıta Vahramın yeğeni Dikranı yakalıyarak üçüncü ceza mahkemesine vermiştir. Dikran mahkemede suçunu itiraf etmiş ve:

— Ben akşam üzeri eczaneye girerek dolaba saklandım. Akşam dayım eczaneyi kapatıp gittikten sonra dolaptan çıkarak çekmeceyi kırıp içinden paraları aldım, tavan arasına sakladım. Sonra iş meydana çıktı ve beni yakaladılar. Benim dayımda alacağım vardı. Paramı vermediği için bu işi yaptım...

Demiştir. Muhakeme neticesinde Dikranın bir sene müddetle hapsine karar verilmiştir.

Üniversitede tıb talebesine çay ziyafeti

Ünivedsite rektörü Cemil Bilsel dün üniversitede, her sene olduğu gibi, tıp talebesi şerefine bir çay ziyafeti vermiştir.

Bir çırpıda

Havale gişelerinin önleri

Dün sabah yolum büyük postaneye düştü. İçeri girdim. Ve hayretle duraladım. Gişelerden birinin önü 1916 senesinde İstanbulda ekmek dağıtılan yerlere dönmüştü. Gişenin önünde toplanan kalabalık ta postanenin iç kapılarına kadar uzanmıştı. Kalabalık arasında şikâyet sesleri yükseliyordu. Ayaklarına kara su indiğinden bahsedenler, saat sabahın sekizinde gelip şimdiye kadar beklediğini söyliyenler...

Merakla gişeye yaklaştım. Bir levha gözüme ilişti. «para verilir»... Bu en aşağı yüz kişinin beklediği gişenin içinde topu topu iki memur, kantere bulanmış, önlerine yığılan tomar tomar sarı para ihbarnamelerini tetkik ediyorlar..

Buradan parayı çekmek, alacağınız parayı yeni baştan kazanmaktan daha müşkül ve daha uğraştırıcı...

Bakınız paranızı almanız için ihbarnameniz kaç muamele görecek..

1 — Evvelâ ihbarnameler sıraya konacak... 100 lerce ihbarname arasında size sıra gelirse isminizi bağıracaklar..

2 — İhbarnamenizin numarasından asıl havale kâğıdı çıkarılacak.. bu havalenin aslı ile sizin elinizdeki ihbarname karşılaştırılacak.

3 — Bir memur hüviyetinizi tesbit edecek, asıl ihbarnameyi imzalıyacaksınız.

4 — Sizi ve ihbarnamenizi vezneye havale edecekler.. vezne defterine de bir imza attıktan sonra paranızı alabileceksiniz..

Bu müthiş muameleyi gözünüzün önüne getiriniz, yüzlerce müracaatçiye karşı veznedeki topu topu iki memuru düşününüz. Bir iki saatte size sıra gelmiyeceğini kolaylıkla anlıyabilirsiniz.

Saat 11 de bir adamcağız ihbarnamesini verdi. Memur:

— Öğleden sonra saat ikide geliniz.. dedi.

Halbuki buna mukabil lâalettayin bir bankaya gidiniz. Bir banka havalesini almanız için azamî beş dakika kâfidir.

Her işi kökünden halletmesini çok iyi bilen Çetinkayanın bu mütevazı postane gişelerinin önünde de himmetini bekleriz. Zira bu gidişle bu para alınan gişelerinin «para verilir» levhasını şöyle değiştirmek lâzım gelecek: «Burada elbise parçalanır», «burada kalabalıktan ezililir», «burada bayılılır», «burada çiğnenilir» «burada yalnız çabuk para alınmaz..»

Herhalde havale gişelerinde memur miktarını çoğaltmak gerektir..

H. F.

Ekalliyat ve ecnebi mekteplerinde bayrak çekme resmi

Ekaliyt ve ecnebi mekteplerinde bayrak çekme merasimi yapılması kararlaştırılmıştır. Bu karar Maarif müdürlüğünden mekteplere bildirilmiştir.

Yarınki sayımızda:
Fotograf tahlilleri karikatür serisinin
3 üncüsü!

Bay Amcaya göre...

— Her zaman, milletin sıhhatine suikast yapıyorsunuz diye bize çıkışır durursun bay Amca...

... Yağlarınız karışık...

... Sütleriniz bozuk, yiyecekleriniz mikroplu diye yazar, çizersin...

... Bak daha beteri çıktı: Ortada bir de sahte şehadetnameliler varmış!.. Bu da milletin manevi bünyesine suikast değil midir?...

B. A. — Daha tehlikeli: Hiç şehadetnamesi olmıyanların değerini arttıracak!...

Avukatlar kanunu

Adliye vekili dün bu münasebetle bir nutuk söyledi

Ankara 13 (Telefon) — Avukatlar kanun projesini son defa gözden geçirmek üzere muhtelif baro mümessillerinin iştirâkile teşekkül eden komisyon, adliye vekili B. Şükrü Saraçoğlunun reisliği altında bugün adliye vekâletinde toplanarak işe başlamıştır.

Adliye vekili B. Şükrü Saraçoğlu yeni kanun projesi münasebetile bir nutuk söyliyerek kanunun avukatlık mesleğini baştan başa yeni esaslara göre tanzim edildiğine işaret ederek demiştir ki:

— Projenin en bariz hususiyeti avukatlığı âmme hizmeti mahiyetinde bir meslek addetmiş ve avukatların hukuki bilgi ve tecrübelerinin adalet hizmetine tahsisini mesleğe gaye olarak göstermiş olmasıdır.

Adliye vekili bu hususta avukatlarla adliye arasında tam bir mutabakat bulunduğuna emin olduğunu, avukatın «söz söylemesini bilen namuslu adam» diye tarif edildiğini esasen avukatlığın sebep ve vücudunun bu vasıflara dayandığını söyledikten sonra demiştir ki:

— Davacılar arasında iki sınıf müekkil vardır. Bunlardan iyi niyetli olanlar dürüst ve seciyeli bir avukat arar. Doğru yolda yürümiyen bir vekil onun için aşikâr bir tehlike arzeder. Halbuki bütün ümitlerini adaleti aldatmıya bağlıyan davacı tezvir yolunda mehareti olan şahıslara baş vurur. Türk avukatlığı bu türlü davacıları daima husranla karşılıyacak bir disiplin teşkilâtına malik olmalıdır. Avukatlar bu suretle hak ve adalete geniş mikyasta yardım etmiş memlekete şerefli bir hizmet görmüş olurlar.

Adliye vekili hedeflere irişmek için müşterek düşüncelerin, maksadın tahakkukuna yardım edeceğini söylemiş ve heyete muvaffakiyetler dilemiştir.

Takas suiistimali muhakemesi

Takas suiistimalinden maznun mahkemeye verilen 42 suçlunun muhakemelerine dün üçüncü ceza mahkemesinde bakılmıştır.

Dünkü celsede, suçlulardan Cemal adında birinin ölmüş olduğu anlaşıldığından bunun hakkındaki davanın düşürülmesine, Keşanda bulunan Nazmi adında diğer bir suçlunun istinabe yolile ifadesinin alınması hakkında yazılan müzekkerenin tekidine ve diğer suçluların sabıkalarının tekrar sorulmasına karar verilerek muhakeme başka bir güne bırakılmıştır.

Bir katil dâvasının nakzan görülmesine başlandı

İbrahim ve Çoban Hasan adlarında iki kişiyi öldürmekten suçlu ve evvelce hapse mahkûm edilmiş olan Kara Ali hakkındaki kararı temyiz mahkemesi bozmuş ve evrak ağır ceza mahkemesine gönderilmiştir.

Dün ağır ceza mahkemesinde bu davanın nakzen görülmesine başlanmıştır.

Belediye, esnaf işleri hakkında bir rapor hazırlıyor

Küçük sanatların inkişafı için hükûmetin hazırladığı kanun projesinde esnaf teşkilâtını yakından alâkadar eden noktalar vardır.

Dahiliye vekâleti şehir iktisadî hayatile yakından alâkadar olan bu noktalar hakkında belediye ile ticaret odasının mütaleasını sormuştur. Belediye, bizde esnaf işlerinin geçirdiği safhaları, küçük sanatlarla diğer esnafın bugünkü vaziyet ve ihtiyaçlarını bir raporla vekâlete bildirecektir.

İki çırak arasında kanlı kavga

Unkapnında bir ahçı dükkânında çıraklık yapan Şükrü ve Ali adlarında iki kişi dün dükkânda temizlik yaparken maslardan birini kırmışlardır. İki çırak bu kabahati biribirlerinin üzerine atmağa kalkışmışlar, bu yüzden aralarında kavga çıkmıştır.

Kavgada Ali dükkânın kocaman ekmek bıçağile Şükrüyü sağ böğründen tehlikeli surette yaralamıştır. Vakaya polis el koymuş, Şükrü söz söyliyemiyecek bir halde hastaneye kaldırılmıştır. Zabıta Aliyi yakalıyarak tahkikata başlamıştır.

Valansiyada korku

Bir hava taarruzuna karşı tedbirler alındı

Valencia 13 (A.A.) — Deniz tarafından takriben elli tane top darbesi işitilerek havai imdad işareti harekete getirilmiştir. Halk sığınaklara iltica etmiştir. Müdafaa tayyareleri şehrin üzerinde uçmuşlarsa da düşman tayyarelerine tesadüf etmemişlerdir.

Cebelüttarık 13 (A.A.) — Sanrokdan top ve tüfek sesleri gelmektedir. Bu, İspanyol asilerinin Malagaya karşı giriştikleri taarruzun devam etmekte olduğunu gösteriyor.

Almanyada memnuniyet

Berlin 13 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinden: Siyasî mahafil, M. Hitlerin son beyanatının M. Eden tarafından tasvip edilmesi ve İngilterenin beynelmilel iktisadî teşriki mesainin ıslahı maksadile elinden geleni yapmağa amade olması dolayısile memnuniyet izhar etmektedir.

Sovyet Rusya bütçesi

Moskova 13 (A.A.) — Sovyet birliği merkezi icra komitesi, 1937 bütçesini ittifakla kabul etmiştir. Bütçede masarife nazaran 1571 milyon ruble fazlalık vardır. Masarif 97 milyar 119 milyon ruble olup beşte birinden fazlası orduya tahsis edilmiştir.

Amerikada haydutluk

Vaşington 13 (A.A.) — M. Roosvelt, genç Mattoson'un öldürülmesinin bütün milleti şaşırtmış olduğunu beyan etmiştir. Reisicumhur mücrimleri tevkif etmek için hükûmetin elinde bulunan bütün vesaitin kullanılacağını söylemiştir.

Sofyayı imar

Bir Alman mühendisi plânları hazırlıyor

Sofya 12 (Akşam) — Sofyanın imar plânını yabancı mimarlardan profesör Musman yapmaktadır. Profesör, evvelki gün Drezden'den buraya gelmiş ve imar plânının bundan sonraki kısımları hakkında Sofya belediye reisi ve Bulgar mühendislerile görüşmüştür. Sofyanın imarı hakkında nazırların iştirakile yapılacak bir toplantıda da hazır bulunacaktır. Profesör, bütün plânları şubat ayının sonuna kadar bitirecek ve mart ayından itibaren plânların tatbikine geçilecektir.

Amerikada idarî islahat

Vaşigton 13 (A.A.) — M. Roosvelt kongreye bir idarî islahat projesi tevdi etmşitir.

Teşkilâtı esasiye kanununa göre yalnız reisicumhur kuvvei icraiye vazifesiyle mükelleftir. M. Roosvelt, kendisiyle muhtelif nezaretler arasında kontrolu temin etmek üzere altı tane reis muavinliği ihdasını kongreden istemiştir.

Projenin diğer bir noktası da memurların siyasi adamlar tarafından tayini sisteminin ilgasını ve idarî bünyenin liyakat esasına dayanan bir teşkilâta sahip olmasını istihdaf etmektedir. Bu projeye bir çok mebus ve âyan azasının itiraz edecekleri tahmin edilmektedir.

Fransa - Polonya ticaret konuşmaları

Paris 13 (A.A.) — Fransız - Polonya ticaret konuşmalarına dün başlanmıştır.

Siyasî mahfeller, Fransanın Polonyaya ikrazatta bulunmağa karar vermesini müteakip başlıyan bu konuşmalara büyük bir ehemmiyet atfetmektedirler.

M. Musolininin oğlu evleniyor

Roma 13 (A.A) — M. Musolininin oğlu Vittorio Musolini bugünlerde Milanlı bir kızla evlenecektir.

Vittorio Musolini bal ayını Hollivutta geçirerek sinema endüstrisini tetkik edecektir. Kardeşi Bruno da Hollivuda gitmek niyetindedir.

Bir kız kolunu makineye kaptırdı

Büyükdere kibrit fabrikasında çalışan Yüksel adında bir genç kız dün fabrikada iş yaparken sağ kolunu makineye kaptırmıştır. Çarhlar arasında kızcağızın kolu dirseğinden parçalanmıştır. Yaralı Yüksel baygın bir halde hastaneye kaldırılarak kaza etrafında tahkikata girişilmiştir.

Cami hademeleri hakkındaki nizamnamenin bazı maddeleri değiştirildi

Cami hademesi nizamnamesinin bazı maddeleri değiştirilmiştir. Yeni tadilâta göre, evvelce imtihanla tayin edilmiş ve en az sekiz sene cami hizmeti yapmış olanlardan terfie lâyık görülenler, açılacak hizmetlere müsabakasız olarak tayin edilebileceklerdir. Ancak imamet ve hitabete geçirilecek olanlar mutlaka ehliyet imtihanına tabi olacaklardır.

Umumî, hususî bütçelerle idarei hususiye ve belediyelerden maaş alan memur ve müstahdemlere cami veya mescidlerde vazife verilmiyecektir.

İmamlıkla hatiplik, müezzinlikle kayumluk yavaş yavaş birleştirilecektir.

Meşrut olmıyan hizmetlerin niyabetle küçüklere verilmesi usulü kaldırılmıştır. Bu giblere yalnız muhtacin faslından maaş bağlanabilecektir.

Cami hademelerinin işlerine bakmak üzere her vilâyet ve kaza merkezinde vali ve kaymakamın başkanlığında müftü, evkaf müdürü ile vaiz, hatip ve imamlar arasından seçilecek birer azadan mürekkep birer komisyon kurulacaktır.

Bundan başka yeniden cami ve mescid hizmetlerine alınacaklar hakkında bir takım kayıd ve şartlar da konulmuştur.

Şehir bütçesi tetkik ediliyor

Şehir meclisi daimî encümeni vilâyet ve belediyenin sıhhiye, maarif, fen heyeti adî bütçelrini tedkik ve müzakere etmiştir. Şimdi de iktisad müdürlüğü bütçesinin müzakeresine başlamıştır.

İktisad müdürlüğü bütçesinde müdür muavinliği maaşı şimdiye kadar kanundaki derecede değildi. Yeni bütçe ile muavinin maaşı kanundaki derecesine yükseltilmiştir. Bundan başka yeni yapılacak hâl paviyonu için eski bütçede mevcud olan 90 bin lira ihtiyaca kifayet etmiyeceğinden bu miktara daha 10 bin lira ilâvesi muvafık görülmüştür.

Eminönü Halkevinde konferanslar

Eminönü Halkevinden: Bu yıl için düzenlediğimiz seri konferansların birincisini 14/1/937 perşembe günü saat (17,30) da Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda Bay Peyami Safa tarafından (Okumak) mevzulu bir konferans verecektir.

Davetiye yoktur. Herkes gelebilir.

YENİ NEŞRİYAT:

MÜLKİYE MECMUASI

Mülkiyeliler tarafından neşredilen siyasal bilgiler mecmuasının 69 uncu sayısı çıkmıştır. Bu nüshada mülkiyenin 60 ıncı yıldönümü münasebetile Ankarada yapılan merasim ve başvekil İsmet İnönünün söylediği nutukla bir çok ilim adamlarımızın değerli yazıları vardır. Tevsiye ederiz.

SİYASİ İCMAL

İspanyaya giden gönüllüler

İspanyada general Frankoya çok miktarda Alman ve İtalyan gönüllüleri gelmesi üzerine Fransa, bunların arkasının biran evvel kesilmesi için İngiltereyi de zorlıyarak Almanya, İtalya, Sovyetler ve Portekiz devletleri nezdinde birlikte teşebbüste bulunmuşlardı. Sovyetler birliği hariç olduğu halde diğer devletler bir mealde cevap vermişler ve İspanyaya aid bitaraflık işlerine bakmak için altı devletin mümessillerinden Londrada bir komisyon teşkil edilmiş bulunduğu halde Fransanın ve bahusus İngilterenin bu komisyonu bir tarafa bırakıp doğrudan doğruya diplomasi teşebbüste bulunmalarını tenkid etmişlerdi. Maahaza gelen cevaplarda devletler, gönüllü gönderilmesinin menî çok geç kalmakla beraber, bunun tatbikine esas itibarile taraftar bulunduklarını bildirmişlerdi. Fakat İspanyadaki muharip taraflardan birinin aleyhine ve zararına bir vaziyet hasıl olmaması için umumî ve müessir kontrol vazedilmesini hepsi de şart koşmuşlardı.

İngiltere bu cevaplara derhal mukabelede bulundu. Bu defa Fransayı işe karıştrmadı. İngiltere her şeyden evvel bitaraflık işlerinde yegâne salâhiyet sahibi makamın Londradaki beynelmilel komisyon olduğunu tekid etti. Ancak bu komisyonun işlerini tesri etmek için komisyonun reisi sıfatile son teşebbüsatta bulunduğunu ileri sürerek hareketini mazur gösterdi.

İngiltere gönüllülerin gönderilmesi işinin arkası kesilmesi hususunda esas itibarile bütün devletlerin bir fikre gelmiş bulunmalarından dolayı memnuniyetini izhar etti. Devletlerin istedikleri umumî ve müessir kontrola gelince Londradaki komisyonun denizde ve karada silâh ve mühimmat gibi askerî şahısların ve gönüllülerin de İspanyaya girmelerini men için bir proje hazırladığını bildirmiştir. İngiltere bu kontrolun vaz ve tatbikinden evvel her devletin kendi vasıta ve kanunları ile gönüllülerin gitmeleri şimdiden menedilmesini tavsiye etmiş ve İngiliz topraklarında ecnebi memleketler için gönüllü yazılmasını meneden eski bir kanunu derhal tatbik mevkiine koyacağını bildirmiştir.

İngilterenin bütün bu tekliflerini ve hattâ gönüllü memnuiyetine aid bir kanun çıkarmağı Fransa derhal kabul etmiştir. Diğer devletlerin de müsaid cevap verecekleri anlaşılıyor. Fakat İspanyol hükûmeti kontrolu kabul etmiyeceğini şimdiden bildirdiğinden yeni zorluklar çıkması ihtimali vardır.

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

DEMOKRAT KRALLAR

Bu asırda krallar bile demokratlaşıyorlar. Biliyormusunuz ki Romanya kralı Karolun Bükreşte bir dükkânı vardır ve bu dükkânda şarap satılır?...

Bu büyük bir dükkândır ve Romanyada çıkan her cins şarap burada bulunur. Kralın çiflik mahsulâtı da bu dükkânda satıldığından halk, ucuz bir fiatle kralın sofrasında içilen şarapları, yenen yağ, peynir ve yemişleri alabiliyorlar.

Dükkân sarayın yanındadır. Bilhassa şarapları cok revaçtadır. Kralın bağları Basarabyadadır.

AMERİKALI TALEBELERİN ANDI

Her sne yılbaşında, Amerika mekteplerindeki talebeler şu andı içerler:

— Bütün sene ağaçları kesip, çiçekleri harap etmiyeceğime, kuşları koruyacağıma, başkasının malına hürmet edeceğime, terbiyeli konuşacağıma, tramvaylarda, yollarda tükürmiyeceğime, umumî bahçelere ve yollara kâğıt atmıyacağıma ant ederim.

Güzel, güzel amma acaba riayet ediyorlar mı?... Her halde bu yeminin bütün değilse bile az çok faydası vardır. Biz de tatbik etsek fena olmaz.

NAMUSLU SAHTEKÂR

Olur mu ya? diyeceksiniz. Olurmuş meğer.

Bükreşte Halit Gaffur adında bir adamcağız var. Bu adam işsiz güçsüz takımından; serserinin biri. Günlerden bir gün açlık Halidin canına tak diyor ve sahte para imaline başlıyor. İlk seferler pek beceremiyor, fakat çalışıyor, çabalıyor ve nihayet asıllarına tamamile uygun para imaline muvaffak oluyor...

— Derken paraları piyasaya sürüyor! diyeceksiniz.

Hayır, Halit düşünüyor ve imal ettiği paraları sürmeğe gönlü razı olmuyor. Namuslu bir adam: Yaptığı sahte paraları bir zarfa koyuyor bir de mektup iliştirip maliye nezaretine gönderiyor. Mektubunda diyor ki:

— Ben açım, karnımı doyurmak için bu çareye başvurdum, fakat ileri gidemedim, benim çareme bakınız!

Romanyada para sahtekârları pek çoktur. Maliye nezareti zabıta ile elbirliği ediyor ve Halit Gaffuru sahtekârların takibine memur ediyor.

Halit bu işi mükemmel başarıyormuş!..

BOYU UZANMIŞ

Hintli bir polisin elinden bir kaza çıktı, bir kavga sırasında, arkadaşlarından birini öldürdü.

Polisi muhakeme ve idama mahkûm ettiler.

Mahkûm darağacına getirildi, asıldı, fakat ipi koptu.

Bu şark kanunudur, ipi kopan mahkûmları tekrar asmazlar, affederler.

Canını kurtaran polis te hastaneye yatırıldı, tedavi altına alındı. Fakat siz işin tuhaf olan tarafına bakınız: Polisin boyu üç santimetre uzamış!..

ELEKTRİKLİ ŞATO

Amerikalı milyarder Harold Branton uşak ve hizmetçi yüzü görmekten hoşlanmıyor. Bu sene elektrikli bir şato yaptırdı. Yalnız sabahları şafakla beraber uşakla hizmetçiler ortalığı silip temizliyorlar, sonra odalarına çekiliyorlar.

Kapı çalındığı zaman Harold odasından geleni bir reflektör vasıtasile görüyor, telefonla konuşuyor, isterse yanına kabul ediyor.

Yazı odasında alıcı ve verici telsiz cihazı var. Kâtibile telsizle konuşuyor. Yemekleri telsizle ısmarlıyor ve yemeği otomatik kayıcı bir masa ile odasına kadar geliyor.

Şatoda bütün kapılar elektrikle, kendiliğinden açılıp kapanıyor, elektrikler kendiliklerinden yanıp sönüyorlar.

CÜCELER CUMHURİYETİ

Cücelerin bir araya toplanıp bir cumhuriyet kurmak istediklerini yazmıştık. Bu işi Macaristanda yapmak istiyorlar.

Bu cereyanın başında M. Cülyüs Goont var. Bu adam 60 santimetre boyundadır, Budapeştede büyük bir mağazanın sahibidir.

Bu zat diyor ki:

— Cumhuriyetimizde at neslimizi ıslah için İskoçyadan midilliler getirtip, bize lâzım olan küçük boylu at nesli yetiştireceğiz. Malûm ya, dünya yaratıldığı zaman atlar tilki kadarmış. İneklerin yerini keçiler tutacak ve köpeklerimiz de yalnız finolar olacak!..

TELEFON REKORU

Geçen hafta Yeni Zelnda ile İngiltere telsizle konuştu.

Bir Yeni Zelndalı kendi santralından 19,45 de İngiltereyi istedi. Beynelmilel santral 3 dakika sonra Londrada istenilen numarayı aradı, 19,45 de sekiz bin sekiz yüz kilometre mesafede bulunan iki kişi biribirlerile konuştular.

3000 ton mal vapur bekliyor

Vapur buhranı yeniden şiddetleniyor

Ticaret eşyası nakleden vapurların azlığı yeni yeni şikâyetlere sebep oluyor. Alâkadar makamlar kendilerine yapılan her müracaatte, ihraç maddelerimizin gönderildikleri yerlere bzulmadan gitmeleri bakımından çok mühim olan bu meseleyi halletmekteler ise de bir müddet sonra vapur buhranı yeniden baş göstermektedir.

Türkofis, deniz ticaret müdürlüğü ve bizzat tacirler bu hususta tedbir almak için ayrı ayrı meşgul oluyorlar. İhracat işlerile uğraşan büyük müesseselerden bazıları birleşerek vapur kiralamak suretile malları beklemeden göndermeğe çalışmışlardı.

İhraç mevsiminin hararetlendiği bu aylarda bu tedbirlerin de kâfi gelmediği görülmektedir. Buhranın yalnız İstanbula inhisar etmiyerek Karadeniz ve İzmirde de baş göstermesi meselenin ehemmiyetini arttırmıştır.

İzmirin vapur buhranile meşgul olan deniz ticaret müdürü, İstanbul ve Karadeniz mıntakası için de bir hal şekli bulmağa çalışacaktır. Marmara ve Karadeniz sahillerinde takriben 3,000 ton kadar malın iskelelerde vapur beklediği haber alınmıştır.

Son günlerde fırtınaların arkası kesilmemesi vapur buhranını biraz daha arttırmıştır.

Alâkadar makamların teşebbüsile Karadenize boş vapurlar gönderilerek malların bir kısmı yükletilmiştir. Geri kalan mallar için de Köstence ve diğer limanlardan gelen vapurlarda yer aranacaktır.

Lâstik fabrikaları

İstihlâk resminden şikâyetler yersiz görülüyor

Lâstik fabrikalarının faaliyetlerini durdurma kararları etrafında yapılan tedkikat bitmek üzeredir. Alâkadarlar bu meseleye şimdiden halledilmiş nazarile bakıyorlar.

Verilen malûmata göre lâstik fabrikalarının istihlâk resminden şikâyetleri yersiz görülmektedir.

Faaliyetlerini durdurma kararında olan fabrikalar, tahkikat başladıktan sonra dörde inhisar etmiştir. Bunlar da büyük müesseselerdir. Diğer küçük beş imalâthane iki aya kadar yazlık keten ayakkabı imaline başlıyacaklarını söylemektedirler Lâstik kaloşların yapılmasına yazın başlanmaktadır.

Fabrikalar kış ortasına kadar çalışmaktadırlar. Yazlık keten lâstik ayakkabıların imaline de bu mevsimden iki ay sonra başlanmaktadır.

Büyük fabrikalar yazlık keten ayakkabı yapmamağa karar vermişlerdir. Bu karar hiç te endişe uyandıracak mahiyette görülmemiştir. Çünkü yazlık lâstik ayakkabı yapılmaması, diğer ayakkabıcıların yaptıkları köseleden, hafif yazlık ayakkabıların sürümünü arttıracaktır. Bu münasebetle ilk önce ayakkabıcılar arasında başgösteren telâş ta artık kalmamıştır.

Beş küçük imalâtahanenin büyük müesseselerce verilen tatili faaliyet kararına uymamaları açıkta kalan amele adedini azaltmıştır. Bundan başka salâhiyettar bir zatın söylediğine göre fabrikalar çok gördükleri istihlâk resmine rağmen fazla kâr temin etmektedirler.

Bu münasebetle bütün fabrikaları temsilen Ankaraya giden büyük bir lâstik fabrikası umumî direktörünün hükûmet merkezindeki temaslarından da müsbet bir netice elde edileceği zannedilmiyor.

Ticaret odası tedkikatını bugün ve yahut yarın bitirecektir. İş bürosunun da amelenin açıkta kalmaması bakımından yapmakta olduğu tedkikat bitmek üzeredir. Hiç kimsenin işsiz kalmaması temin edilmiş gibidir.

Profesörlerle başbaşa..

Bizde ameliyat olanlar seneden seneye artıyor

Bir profesörün hayatı nasıl geçer, neler okur? Nasıl çalışır

Taksimde «Bil» apartımanı... Profesör, operatör Bürhaneddin katı... Bir çok doktorların hocası, meşhur operatörün ilk işi itizar etmek oluyor:

— Aman rica ederim, beni fantezik mülâkatlardan affediniz. Vakıa bu ekzantrik, fantezik beyanatlar çok eğlenceli oluyor, tatlı tatlı okunuyor amma bence bir doktor, bir profesör halka faydalı şeylerden bahsetmeli..

— Hay hay.. faydalı şeylerden bahsedelim. Meselâ bugünlerde sizi mesleğinize ait neler meşgul ediyor. Bence ilmin de fantezik bir beyanat kadar merakla dinlenecek ve okunacak tarafları vardır...

— Bugünlerde beni mesleğime ait meşgul eden meselelerden biri de şudur: Geçenlerde bazı ameliyatlar için kan verecek insan aradık, bulamadık. Bu hususta pek müşkilât çekiyoruz.

Profesör operatör Bürhaneddin

Halbuki Avrupada kan veren insanlar organize edilmişlerdir. Bir çok hususlarda ameliyat olacak bir hastaya, ameliyattan evvel veya sonra kan vermek icap eder. Böyle vaziyetler karşısında çok sıkıntıya düşüyoruz.

Halkı ikaz etmeliyiz. Hastaya kan vermek için radyoda, toplantılarda konferanslar vermeli, neşriyat yapmalıyız... Halk kan vermekten çok korkuyor: «Ben kanımı verirsem sonra kendim ne olurum..» diye korkuyor...

Halbuki sıhhatte bir insanın başka bir hastaya kan vermesinde hiç bir tehlike yoktur. Kan vermek sıhhatte bir adama katiyen bir zarar getirmez. Bilâkis bir çok faydaları vardır. Bilirsiniz ki eskiden bazı hastalıklarda kan alınırdı. Bu boş bir tedavi değildir. Bugün bir çok hastalıklar karşısında vücutten kan alıyoruz. Sağlam bir adam ne kadar kan verirse versin vücut eski kanını derhal yerine getirir.. hem de taze taze küreyvatı hamra ile...

Kan verenleri teşkilâtlandırmak lâzımdır. Meselâ kaç kan verici vardır? Bunların kanlarının nevileri nedir?. Bunlar tesbit edilmeli, hastanelerin duvarlarına asılmalı. Ameliyatta lüzumu olunca bu listelere bakmalı.. hemen kan vericilerden birini çağırmalı...

Sağlam bir adam haftada iki kere kan verebilir. Ve bu kan verme işi «kan verici» ler için meslek haline girebilir.

Her halde böyle bir teşkilâta çok ihtiyacımız vardır. Çünkü bugün faraza sizin ameliyatta kana ihtiyacınız olur, yarın benim, öteki gün başkasının...

— Halk eskisine nazaran daha mı çok ameliyat oluyor, daha mı az... Yani eskisine nisbeten ameliyat olanlar çoğaldı mı? Azaldı mı?.

— Eskisine nazaran bizde ameliyat olanlar şayanı hayret derecede çoğalmşıtır. Seneden seneye de ameliyat olanların adedi pek ziyade artmaktadır. Bunun da sebebi ameliyatın seneden seneye korkulu halini kaybetmesidir. Ameliyatta tehlike günden güne azalıyor. Bugün bir çok hastalar kendilerine daha ameliyat tavsiye edilmeden gelip:

«Ben ameliyat olacağım..» diyorlar...

— Son seneler içinde tıpta «operasyon» kısmının çok ilerlemiş olduğu söyleniyor, öyle midir?

— Tıbbın her sahası çok ilerlemiştir. Ameliyat kısmı göze çarptığı için fazla ilerlemiş addediliyor. Yoksa doktorluğun her sahasında büyük terakkiler vardır..

— Lâkin operasyonda son zamanlarda beyin ameliyatları gibi büyük hatveler yok mu üstadım?

— Beyin ameliyatları niçin yeni addediliyor anlamıyorum. Daha taş devrindeki insanlar beyin ameliyatı yapıyorlar, beyin açıyorlardı. Hattâ Amerikada bulunan kafa taslarında bir çok deliklere rasgelinmiştir. Bu daha Amerikanın keşfinden evvel bu kıtada beyin ameliyatı yapıldığını gösterir...

— Gazetelerde okuyoruz. Bir adamın beynini çıkarıp başkasına koyuyorlarmış, birisinin kalbini çıkarıyorlar, yerine lâstik kalb takıyorlarmış...?

— Bunlar senelerdenberi dinlediğimiz fantezilerdir. İlim sahasında nanazrı dikkati celbetmek, ilimleri olmadığı halde, sırf farfara ile nazarı dikkati toplamak için çıkarılan masallardan ibarettir. Eğer böyle şeyler olsaydı evvelâ bizim haberimiz olacaktı. Çünkü biz sahamızdaki ilim aktüalitesini adım adım takip ederiz.

— Ameliyat olurken bir gencin kalbinin ve vücudünde sol tarafta bulunması icap eden bir çok uzuvlarının sağda olduğu görülmüş. Herkes buna hayret ediyor, bu o derece ender bir vaka mıdır?

— Katiyen.. ender değil, hattâ nadir değildir. Ameliyat esnasında ben çok defa böyle vakalara rasgeldim. Bazan sağda olması icap eden uzuvlardan, yahut solda olması lâzım gelen uzuvlardan yalnız biri aksi tarafta olur. Bazan tamamile sağdaki ve yahut soldaki uzuvlar aksi tarafta göründüğü pek çok kere vakidir. Bu şaşılacak, hayret edilecek bir şey değildir.

— Biraz da hayatınızdan bahsedelim.. bakalım bir profesörün hayatı nasıl geçiyor?..

— Ben, doktor olduğum halde işlerimin icabı gayri muntazam, hattâ gayri sıhhî yaşamağa mecburum. Sabahleyin saat sekizde hastanede bulunurum. Sekiz buçuğa kadar derslerim için lâzım gelen hazırlıkları yaptırtırım. Sekiz buçukta ders başlar, ameliyatlar vasaire.. öğle yemeğini üçe doğru gayet geç yerim.

Akşam eve gelince yediye, sekize kadar otururum. Akşam yemeğinde katiyen et yemem. Öğleyin hafif bir et yerim. Akşamları zerzevat ve meyva ile iktifa ederim.

— Bir doktor gözile bizim yemeklerimizi nasıl bulursunuz?

— Bizim yemeklerimiz Avrupa yemeklerine kat kat faiktir. Ancak bir şartla.. çok yağ kullanmamak ve yağın iyisini bulmak şartile...

Bilhassa bizim fazla sebze karışık etli yemekler fevkalâde faydalıdır. Yemeklerimizin bütün güzelliği işte bu etle karışık bol sebzeli yemeklerin mevcudiyetindedir. Ben bunun hakkında bir etüt te yaptım. Avrupalılarda olan ve bizde olmıyan bir çok hastalıkların da işte bu yemeklerimizin sebze ile etin fazla karışık olmasından ve bu suretle bir üstünlük temin etmesinden ileri geldiğine kani oldum.

H. F.

(Devamı 6 ncı sahifede)

MAHKEMELERDE:

Bülbülün çektiği dilinin belâsıdır

Bayan Cemile barışma teklifini kabul etmediğine yandı

Bayan Cemilenin kocası bir kütüphanede memurmuş. Geçen gün akşam üzeri bir iş için kocası sokağa çıkarken bayan Cemileyi kendi yerine bırakmış ve biraz sonra kütüphaneyi kapatıp eve gitmesini tenbih etmiş. Akşam üzeri bayan Cemile kütüphaneyi kapatmak istemiş ve içeride oturan Mehmed adında bir gence:

— Artık kütüphane kapanacak, dışarıya çık..

Demiş. Mehmed henüz vakit erken olduğunu söyliyerek kütüphaneden çıkmak istememiş, bu yüzden kavgaya tutuşmuşlardır.

Etraftan komşular gürültüyü duyup yetişinceye kadar bayan Cemile ile Mehmed biribirlerini bir hayli döğmüşler, ikisinin de yüzleri, gözleri kanı revan içinde kalmış, nihayet işe polis el koymuş. Bayan Cemilenin ağzı kanamış, fakat o da boş durmamış. Can acısile Mehmede öyle bir yumruk indirmiş ki, delikanlının sol kaşının üzerinden derilerini soymuş, kanlara katmış.

Vakanın cereyan şekline göre ikisi de suçlu. Lâkin bayan Cemile suçu hiç üzerine almıyor, Mehmed aleyhinde davacı olduğunu söylüyor.

Mehmedle bayan yanyana sulh ceza hâkiminin karşısına çıktılar. Evrak okunduktan sonra bayan Cemile vakayı anlattı ve Mehmedden davacı olduğunu söyledi.

Buna karşı Mehmed de durur mu ya?. Kaşının üzerindeki yarayı ve doktor raporunu göstererek:

— Asıl davacı benim. İşte yaram.. Dedi.. reis bayan Cemileye sordu:

— Bayan, sen davacıyım, diyorsun amma, bak sen de Mehmedi yaralamışsın. Buna ne dersin?.

— Katiyen kabul edemem. Ben kimseyi yaralamadım. Zaten bende onu yaralıyacak kadar takat ne gezer. Allah için şu halime bakınız. Serçe kadar canım var. Böyle şeyler yapamam ben.

Şahid olarak iki kadın dinlendi. Kavgada bulunmadıklarını, ancak kütüphanenin kapısı önünde Cemile ile Mehmedi yüzleri, gözleri kan içinde biribirlerine bağırışırlarken gördüklerini söylediler.

Reis tekrar bayan Cemileye döndü:

— Bayan, bak şahidlerin ifadelerinden bu işte senin de suçlu olduğun anlaşılıyor. İkiniz de biribirinizi döğmüşsünüz. Geliniz sizi barıştırayım da bu iş kapansın..

Kadın hiddetle yerinden kalktı:

— Olamaz bay hâkim. Dünyada her şey olur da işte bu olamaz. Bu işte yalnız ben değil, benim erkeğimin de şerefi var. Yerler, gökler bir araya gelse gene barışmam. Mahkeme bu adamın terbiyesini vermelidir..

Mehmed barışmağa taraftardı. Fakat bayan Cemile bir türlü yanaşmadı.

Bu vaziyet karşısında Mehmed de ondan davacı olduğunu tekrarladı. Reis muhakemenin bittiğini bildirdi. Mahkemenin kararında, kavgada Mehmedin Cemileyi, Cemilenin de Mehmedi döğdüğü sabit olduğundan bu suçlardan her ikisinin de yirmi beşer lira ağır para cezasına ve ikişer lira da mahkeme masrafı ödemeğe mahkûm edildiklerini bildirdi. Bayan Cemile hiç ummadığı bu karar karşısında sarardı, kızardı, mütevekkilâne boynunu bükerek masanın üzerinden çantasını aldı.

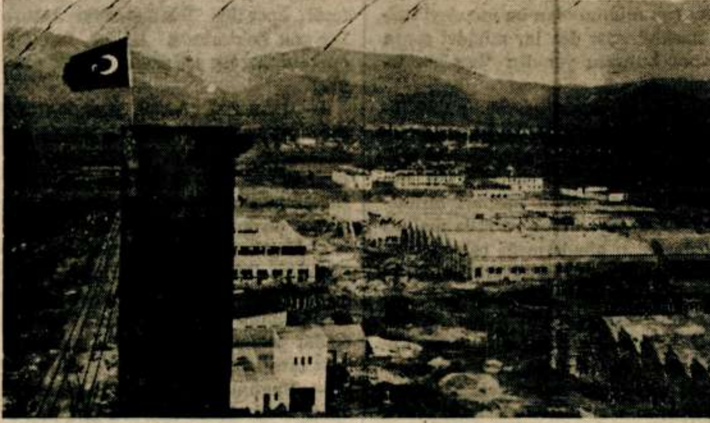
Dinleyiciler arasından çıkarken söyleniyordu:

— Bülbülün çektiği dilinin belâsıdır, diye tevekkeli söylememişler. Hâkim barıştırma teklif edince keşki razı olaydım. Büyük sözü dinlemiyenin hali budur işte.. bakalım akşam evde bizimkine nasıl meram anlatacağım?..

MEMLEKET HABERLERİ

Nazilli fabrikasında inşaat çok ileriledi

Fabrika ikinci teşrinde çalışmağa başlıyacak Fakat şimdiden kasabada büyük faaliyet var

Nazillide fabrika inşaatından bir görünüş

İzmir (Akşam) — Nazillide inşa edilmekte olan dokuma kombinasının memurlar apartımanları inşaatı bitmiş, esas fabrika binasının inşaatı da hayli ilerilemiştir.

Sovyet Rusyada tahsil gören ve Kayseri kombinasında stajlarını ikmal eden teknisyenlerimizden bir kısmı Nazilliye gelerek, makinelerin montaj işlerile meşgul olmağa başlamışlardır. Bir kısım memurlar da geldikleri ve apartımanlara yerleştikleri için Nazillide bir gece hayatı başlamıştır.

Kombina inşaatı ilerilerken, diğer taraftan da Nazillide yeni binalar yükselmektedir. İki ay evvelki Nazilli ile şimdiki Nazilli arasında imar bakımından çok fark vardır.

Belediye, Nazilli istasyonundan kombinaya kadar büyük bir cadde açmıştır. (Bayar caddesi) adı verilen bu caddenin iki tarafına zarif ağaçlar dikilmiştir.

Kombina inşaatının ilerilemesi, memur ve ustaların gelmesi, Nazilli ekonomik durumunda bir inkişaf yaratmıştır. Evlerin kiraları yükselmiş, bazı gıda maddelerinin fiatleri artmıştır.

Pamuk tüccarları, pamukların temizlenmeden satışa çıkarılması yüzünden piyasadan pamuk almamağa başlamışlardı. Bunun iyi tesirleri görülmüş, müstahsiller piyasaya iyi ve temiz pamuk çıkarmağa başlamış olduklarından pamuk satışları gene hararetlenmiştir.

928 olimpiyadına iştirâk etmiş olan sporcularımızdan B. Şevki, Nazillideki sporcu gençleri çalıştırmağa başlamıştır. Yeni bir spor klübü daha tesis edilmiş ve spor klüplerinin mikdarı üçe çıkarılmıştır. Yapılan spor temaslarından iyi neticeler alınmaktadır.

Nazillide, her sahada hakikaten bir kalkınma ve ilerileme vardır. Bu kalkınma ve ilerileme yalnız Nazilli merkezinde değil, nahiye ve köylerinde de vardır.

Önümüzdeki ikinci teşrin ayında kombina inşaatı bitecek ve makineler dokuma faaliyetine geçeceklerdir. Nazilli, çok güzel ve mühim bir sanayi şehri olmak yolunu tutmuştur.

Şark vilâyetlerinde

Sıhhî muayene ve teftişlere devam ediliyor

Diyarıbekir (Akşam) — Birinci umumî müfettişlik sıhhat işlerine çok ehemmiyet veriyor. Müfettişlik bölgesinde faaliyete geçilerek Van, Muş, Siirt ve Bitlis vilâyetleri merkez ve mülhakatındaki ilk ve orta okulların sıhhî teftişleri yapılmış, ıslaha muhtaç görülen noktalar için vilâyetlere tebliğat icra kılınmıştır. Öteki vilâyetlerin teftişi de derdesttir.

Hapishanelerin sıhhî vaziyetleri normaldir. Diyarıbekir hapishanesinin on yataklı bir reviri vardır. Altı yüzü mütecaviz mevcudu bulunan bu umumî hapishanede hasta olan mahpusların muayeneleri hükûmet tabibi B. Mahmud tarafından yapılmakta ve muhtacı tedavi olanlar Nümune hastanesinde tedavi edilmektedir.

Bu yıl Van, Muş, Siirt ve Bitlis vilâyet ve kaza merkezlerile geçen yıl merkez belediyesinin sıhhî ve içtimaî hizmetleri teftiş edilerek tatbikattaki eksikler hakkında iktiza eden direktifler verilmiştir. Diğer vilâyet belediyelerinin bu hususata müteallik işleri takip olunmaktadır.

Diyarıbekir belediye doktoru B. Kâmil muayenelerine devam etmektedir. Şehirdeki bütün berberler, muayeneden geçirilmiş, gözlerinde trahom bulunanlar tedavi olunarak iyi oluncaya kadar sanat icrasından menedilmişlerdir.

Kahvehane, otel, gazino ve sair bütün umumî yerler muayeneden geçirlimekte ve temiz bulundurulmalarına, yenecek, içilecek şeylerin açıkta satılmamasına itina edilmektedir. Bütün esnafa muayene vesikaları verilerek sıhhî vaziyetleri yazılmıştır. Ayda bir tekrar edilecek olan bu muayenelerde bütün esnaf, garson, otelci ve saire bu vesikaları beraber getirmeğe mecbur tutulmuştur.

Bir sahtekârlık dâvası

Gçenlerde ölen Sava adında zengin bir adam namına sahte senedler tanziminden ve bu senedleri kullanarak varislere ait bir çok paraları almaktan suçlu Meleti, noter kâtibi Şefik, Ali Haydar, Mahmud Lûtfi, Nazmi ve Rıfatın mevkufen muhakemlerine dün ağır ceza mahkemesinde bakılmıştır.

Dünkü celsede suçlular kendilerine isnad olunan suçların asılsız olduğunu ileri sürmüşler ve bunlardan Meleti, Ali Haydar, Nazmi ve Mahmud Lûtfi haklarında gayri mevkuf olarak muhakemenin devamına karar verilerek kendilerinin serbes bırakılmalarını istemişlerdir.

Mahkeme müzakere neticesinde bu tahliye taleplerini reddetmiştir. Muhakeme başka güne bırakılmıştır.

KADIN KÖŞESİ

Saç tuvaleti

Tepeye ve enseye doğru toplanan bukleli son moda saç tuvaleti.

Profesörlerle başbaşa

(Baş tarafı 5 inci sahifede)

— Bazıları yemekte gayet az ekmek yenmesini ileri sürerler.?

— Hiç doğru değildir. Ekmek dolayısile bir nevi sebze sayılır. Nebatî gıdadır. Bu itibarla makul mikdarda yenilmesi çok iyi bir gıda tarzıdır...

— Su?

— Biz yediğimiz bir çok şeylerden zaten kâfi mikdarda su alıyoruz. Bunun için ayrıca bardak bardak su içmek tabii zararlıdır.

— Hususî hayatınızdan bahsediyorduk. Mesleğinizin haricinde ne gibi eserler okursunuz?

— Eskiden edebiyata bayılırdım. Fuzuliyi, Nefiyi, Bakiyi, Nedimi, Namık Kemali, Şinasiyi, muallim Naciyi, Tevfik Fikreti, Halid Ziyayı, Cenab Şehabeddini çok okudum.

Bir edebiyat eseri çıkınca hemen koşar alırdım. Fakat şimdi okuyacak edebi bir eser bulamıyorum. Arkadaşlarıma:

— Yahu.. güzel, edebî kıymeti olan bir eser tavsiye ediniz okuyayım.. diyorum, onlar da tavsiye edemiyorlar. Acaba edebî eser çıkmıyor mu? Bilmiyorum.

Şimdi mesleğimin haricinde daha ziyade tarihî eserler okuyorum.

— Eğlence?.

— Hayatımızda eğlence yok gibi bir şey.. bilhassa kısın... Eğlence namına yalnız bir sinema var. Yazın da kırlar... İşte bu kadar... — *H. F.*

Kumbaradan para çıkarmak isterken kolunu yaraladı

Kantarcılar civarında bir medresede oturan Mehmed adında biri dün kumbarasından para çıkarmak istemiş ve bıçakla kumbarayı zorlamağa başlamıştır.

Mehmed bütün kuvvetile uğraşırken elindeki bıçak kaymış ve sol koluna saplanarak ağır yaralanmıştır. Yaralı Mehmed hastaneye kaldırılmıştır.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 81

Doktor Demirhan bir esrar kaynağı idi.

Az söyliyen, hüviyetini bile belli etmiyen, hislerini idare etmekte o kadar kuvvet gösteren bu adamın kafasındaki düşünceleri, ruhunda kaynıyan heyecanları anlamak ne güçtü.

Genç kadın bugün dans ederken aralarıda geçen sözleri düşündü. Demirhanın son arzusunu kabul edişini hatırladı. Doktora bundan sonra geçecek hayatlarında kendisinden kaçmıyacağını vadetmişti. Ve gözlerile kuvvetlendirdiği bu sözden sonra idi ki genç adam birdenbire başkalaşmış, canlanmış ve gözlerindeki o kalın sis dağılmıştı.

Ve muhakkaktı ki şu dakikada genç kızla beraber anasını, babasını da hayrete düşüren şu taç yarım saat evvel gelmiş değildi. Doktor Demirhan bu aileye olan bağlarını ancak kendisinden göreceği alâkaya göre kuvvetlendiriyordu.

Şu canlı saadetin tılsımı kendisi idi. Ve anlıyordu ki aralarındaki o ifade edilmez davadan feragat ettiği gün bu saadet çözülüverecektir.

Doktor Demirhan mukavemet etmiş, beklemiş ve nihayet düşündüğünü gene yapmıştı.

Bu mücadelede ısrar etmek imkânı yoktu. Aile münasebeti o kadar kuvvetlenmişti ki artık uzaklaşmak, gizlenmek te faydasız ve hattâ tehlikeli olacaktı.

Genç kadın bunları düşünürken etrafında gittikçe artan ve canlanan sevinç hareketleri arasında yapyalnız kaldığını hissetti. Paylaştıkları bu saadet kendi eseri olduğu halde onun arasında talihinin garip ve aksi cilvesi ile ezildiğini belli etmemek vazifesi de gene kendine düşüyordu.

Elinden düşmek üzere olan kıymetli hediyeyi yavaşça genç kızın başına koydu.

— Bunu sen de yetiştirdiğin kızının başına koyacaksın Şermin, dedi. Genç kız bir çocuk heyecanı ile çırpınıyordu. Koştu. Kapının yanındaki yuvarlak aynanın önünde durdu.

Kendini seyrediyordu.

Üçü birden gülüştüler.

— Çocuk!

O işitmemişti. Aydınlığı ölçerek başındaki hazinenin yerini düzeltiyordu.

Annesi seslendi:

— Sakın düşüreyim deme! Unutma ki bu bir aile yadigârıdır Şermin!

Genç kadtn, yengesinin fikrini doğru bulmadı. Fakat yalnız onun işiteceği bir sesle:

— Ne çıkar yenge, dedi. Şermin bunun gibi bin bir aile yadigârından kıymetlidir.

***

İstanbula dönmek için hazırlanıyorlar.

Genç kadının onlarla beraber gitmemek için bulduğu bahaneleri kabul etmediler.

Vaziyet o kadar değişmişti ki ısrar edemiyordu.

Leylâ hanım, kızının İstanbulda yalnız bir şey yapamıyacağını iddia ediyor, dayısı da genç evlilerin artık kendisine ait olduğunu söylüyordu.

Haklı idiler.

Zaten ilk karar da böyle idi.

Beraber döneceklerdi.

Bir haftadanberi Demirhan hemen her gün eve uğruyordu.

Onları bir akşam Vinerpalasta yemeğe götürdü.

Genç adam çok sakin görünüyordu.

Gözlerinde derin bir emniyet vardı. Aralarındaki hissî bağları tahrik edecek hiç bir harekette bulunmuyordu.

Fırtına dinmişti.

Genç kadın bundan da cesaret alarak onlardan evvel gene Karpatlara kaçmak fikrinde ısrar etmedi.

Doktor Demirhan neşeli görünüyor ve bilhassa karısına karşı çok samimî davranıyordu.

Bu sakin ve mesud günlerin en büyük üzüntüsünü şimdi yalnız kalacak ana ve baba hissediyorlardı.

Yolcular bagaja bir çok eşya gönderip kendileri de kompartimanlarına girdikleri zaman Leylâ hanım bir hayli ağladı. Fakat hep lâtife ve neşe ile mukabele gören bu göz yaşları da çok sürmedi. Gene gülerek ayrıldılar.

Doktor Demirhanın yüzünden eksik olmıyan karanlık tamamile sıyrılmıştı. Düğün gününe kadar gözlerinin içini dolduran ağır düşünceler dağılmıştı

Onu bu kadar açık ve neşeli görmiyen Şermin bu balayı seyahatinin bütün ömrünce devam etmesi için kalbinin en masum hislerile dua ediyordu.

***

Genç kadın hareketlerinden çok evvel vekili avukat Şevket Fazıla yazdığı mektupla lüzum gördüğü talimatı vermişti.

İstanbula gidince Serminin vaziyetini öğreneceği muhakkatı. Bunu mümkün olduğu kadar idare etmeyi, Ahmed Melihi yeni bir İzmir seyahatine inandırmayı düşünüyordu.

Zaten Viyanada iken dayısına da bundan bahsetmişti.

İstanbula gidince Feneryoluna ineceklerdi. Yeni gelin güvey hiç olmazsa on beş yirmi gün kendi âlemlerinde yaşamaliydiler. Kendisi de onları yalnız bırakmıyacaktı. Mevsim bahar başlangıcı idi.

Feneryolundaki büyük köşkün denize yakın bir selâmlık dairesi vardı ki genç karı koca için burası bulunmaz bir yuva olacaktı. Kalın gövdeli ıhlamurların dalları arasına sıkışan bu üç odalı daire babasının kütüphanesi idi. Vekiline verdiği talimatla burasını onlara hazırlıyacaklardı.

Viyanadan İstanbula kadar geçen yolculuk genç kadının mütemadiyen düşünmesi, Şerminin de mütemadiyen gülmesi ile nihayet buldu.

Doktor Demirhan ikisinin arasında, huysuzluğu bırakmış gibi sakin görünüyordu.

Onları avukat Şevket Fazıldan başka karşılıyan olmadı.

(Arkası var)

937 tavla şampiyonunu seçmek için hazırlıklar başladı

Tavlada gele atmak yüzünden ölen adam

Zara küfür edip dişlerini gıcırdatanlar, tavlayı ateşe atanlar

Geçen sene Beyoğlunda Ünyon Fransezde bir tavla şampiyonası yapılmıştı. Şampiyonaya elli çiftten fazla iştirâk etmiş, birinciliği kazanmak için rakipler günlerce uğraşmışlardı. Bu sene de böyle bir müsabaka tertibi için hazırlıklar yapıldığını işittik. Tavla meraklıları 937 tavla şampiyonu olmak için şimdiden idman yapıyorlar

Bir kahvede hararetli bir tavla partisi

Bu münasebetle biraz da oyun merakından bahsedelim.

İnsanların tavla, şatranç, domino, bilârdo ve kâğıt oyunlarına karşı garip bir meyilleri vardır. Bir kısmı bu oyunlara hiç yoktan para kazanmak ihtirasile bağlanırlar. Bu yüzden bütün hayatlarını mahvedenlere, mesud bir hayattan en derin sefalet uçurumlarına yuvarlananlara sık sık tesadüf edilir.

Fakat insanların diğer bir kısmı da bu oyunları sırf kendilerine usta dedirtmek, karşılarındakini mağlûp ederek bir an zekâlarının üstünlüğünü kabul ettirip galibiyetin ferah verici zevkile neşelenmek için oynarlar.

Biz burada, bu ikinci nevi «oyuncu» lardan bahsedeceğiz.

Böyle bir meraklı oyuncu için galibiyet ne kadar zevkli ise mağlûbiyet te o derece, belki de ondan daha fazla bir azap olur. Ne kadar iyi oynanırsa oynansın bu oyunlar nihayet bir talih işi, bir tesadüf meselesi olduğu için arasıra mağlûp olmak ta mukadderdir. Ahbapları arasında «altmışaltı» da üstad, tavlada profesör, dominoda rakipsiz, iskambilde, meselâ kral ünvanını almış bir eski oyuncu bir gün kâğıtların düzgün gelmemesi, zarın ihaneti yüzünden en cahil bir oyuncuya mağlûp oluverir.

İşte bu bir oyun meraklısı için en tahammül edilmez bir âkibet, en yutulmaz bir hakarettir.

Bu yüzden sinirleri bozulup akşam evinin huzurunu kaçıran, en sevdiği dostuna kin bağlayıp ayaklarının altında çiynemek istiyen, gözlerine kan hücum edip sokaklara fırlıyan oyuncular pek çoktur.

Bu nevi oyun meraklılarına ekseriya kahvelerde tesadüf edilir. Ayrı bir hürmet görürler. «Falan oyunlarda eşi yoktur» sözü onlar için dünyanın en büyük iltifatıdır. Âdeta bir otoritedirler. İtibarlarını kaybetmek korkusiledir ki yenilmek onlara çok ağır gelir.

Bedros usta diye ihtiyar bir emlâk sahibi tanırdım. Bu cins adamlardandı. Tavla vadisinde klâsikler mertebesine yükselmişti. Çok nüktedan ve neşeli idi.

Herkesle tavla oynamıya tenezzü' etmez, ahbapları ona başka kahvelerden şöhretli bir usta bulup getirirler, o oynarken tavla masasının etrafına büyük bir kalabalık toplanırdı.

Bedros ustayı yenmek çok müşküldü. Tavlayı en girift bir cebir muadelesi halleder gibi bin bir dikkatle oynar, beş el sonra atacağı her hangi bir zarı düşünürdü.

Onun yenilmesi için zarın müthiş surette aksi gelmesi lâzımdı. Bedros usta yenildiği zaman hiç sesini çıkarmaz, bir kenara çekilip ağlardı.

Zarın kötü gelmesi bir tavla meraklısını çileden çıkarabilir.

Benim yakından tanıdığım pek muhterem bir zat, bir gün yarım saat süren bir tavla partisi esnasında kendisine musırran kötü gelen zarlar karşısında köpürmüş, nihayet yenilince sandalyesinden fırlıyarak evin üst katına kadar koşa koşa çıkmış ve orada eline geçen bir keserle odaya dönerek zarları bütün kuvvetile döve, döve toz haline getirip ayağile ezdikten sonra ancak sükûnet bulabilmişti.

Bu, mütemadi bir ihanetin son intikamı idi!

Gene zarın kötü gelmesi yüzünden tavlayı kaldırıp denize atanları, parçalıyanları, ocakta yakanları belki siz de duymuşsunuzdur.

Tavla meraklılarını en çok sinirlendiren şey gele atmaktır. Sinirli bir tavla meraklısının çileden çıkması için üç dört el arka arkaya gele atması kâfidir.

Zar, sanki canlı bir mahlûkmuş gibi hiddetlenip küfreden, onu her türlü melûnluklarla itham ederek dişlerini gıcırtatan oyuncular pek çoktur.

Tavla meraklılarından biri çok garip bir vaka anlattı:

Bundan kırk elli sene evvel Şehzadebaşında çok iyi tavla oynamakla meşhur Osman bey isminde bir mütekait varmış. Bu adam gele atmasile meşhurmuş. Gele attıkça ellerini ısırır adetâ aklını kaybedermiş.

Bir gün Beşiktaştaki bir kahveden gelen bir tavla üstasile yaptığı bir maçta yalnız şeş kapısı kapalı ve bütün diğer kapılar açık iken sekiz el arka arkaya düşeş atmış ve dokuzuncusunda gene düşeş gelince kanı beynine sıçrıyarak düşüp ölmüştür.

Bunun üzerine İstanbuldaki bütün tavla meraklıları bir araya gelerek kendisine muazzam bir cenaze merasimi yapmışlardır.

Mütekait Osman beyin mezarındaki taşta: [Tavlada gele atmak yüzünden ölmüştür.] cümlesi yazıyormuş.

İyi oyuncu olmak ihtirası zavallı Osman beyi ölüme kadar götürmüş!.

Oyun meraklıları yanlarında oyununu seyrettikleri bir başka adamın bile yanlış oynamasına tahammül edemezler. Onu ister tanısınlar, ister tanımasınlar derhal müdahale ederek yanlış oynadığını ihtar edip tekdir ederler.

Ellerinden zarları alıp yerlerine kendileri geçecek kadar ileri giderler. Yer yüzünde usta bir oyuncuyu yanlış oynamak kadar kızdıran bir şey yoktur.

Bu oyun merakı pek gariptir. Bir zamanlar İstanbulda şampiyon olmuş bir bilârdo meraklısının hayatı çok şayanı dikkattir. Ayni zamanda Beyoğlunda bir bilârdo salonunun sahibi olan bu adam geceleri bilârdo masasının üzerinde yatar, ve gece yarısı aklına güç bir kolpo geldi mi derhal don gömlekle yatağından fırlar, o kolpoyu yapmıya çalışır, yapamadıkça katiyen uyuyamazmış.

Şatranç ta meraklı bir oyundur. Bir hamle yapmak için saatlerce, hattâ günlerce düşjnenler, bu yüzden yemek yemeyi bile unutanlar vardır.

Şatrançta çok ileri gitmiş bir Fransız Hindistanda harikulâde şatranç oynıyan bir adam mevcut olduğunu işittiği zaman bütün huzurunu kaybetmiş, nihayet evini barkını satarak Hindistana kadar gitmiş ve âkibetinden haber alınamamıştır. —*Ş. H. R.*

Geçen seneki tavla şampiyonluğu müsabakasından bir görünüş

Beşizler

İki seneden beri bütün dünya gazeteleri Kanadanın küçük bir şehrinde sefalet içinde doğan ve bugün ehemmiyetli birer servet sahipleri bulunan bir batında doğan 5 kız kardeşten bir çok bahsetmişlerdir. Hususî surette ve büyük ihtimamla bakılan bu çocuklar beşiz oldukları halde yaşamışlardır. Bunlar, sefalet içinde doğdukları halde yalnız ailelerine değil, doğdukları küçük şehre de refah temin etmişler ve evvelce kimsenin tanımadığı bu ufacık şehir bunların yüzünden bugün müstesna bir seyyah şehri olmuştur.

Sabık İngiltere kralı ve bugünkü Dük dö Vindsor onları kendine manevî evlât yapmış ve bu suretle Kanada ve İngilterenin mabudu olmuşlardır. Bu gidişe bakılırsa bütün dünyanın da perestişkârları olacaklardır.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan„

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 81

Zorbalar yemişçi Hasan paşanın katline dair fetva almışlardı. Fakat yemişçi boş durmadı, o da Mahmud paşanın katli için ferman çıkarttı

Üçüncü Mehmed Babüssaadeden göründü. Kapının önüne kurulan tahta oturdu. Şeyhislâm Sun'ullah efendi, kaymakam Güzelce Mahmud paşa, kazaskerler, ulemadan müderrislere varıncıya kadar hepsi orada idi.

Sipahilerden üç kişi padişaha «bilâvasıta» derdlerini anlattılar:

— Padişahım! Asker seferde iken, celâliler herkesin hanümanını yıktılar. En değerli paşaları öldürdüler. Erzurum Köse Sefer paşanın levendleri, Sivas Alacaatlının zorbaları, Karaman Deli Hasanın, Merzifon, Kastamonu ve Çankırı sancakları Tavil ile Kara Saidin elindedir. Celâliler dünyayı tuttu. Beş altı defa serdar gönderildi. Hiç bir iş görülemedi. Devlet adamlarının ihmali ve saltanat esrarına mahrem olanların iğfali bu işe sebeptir, her birinin cezalandırılması gerektir, dediler.

İstanbul kaymakamı iken devlet işlerini kendi keyfine göre idare etti diye Saatçi Hasan paşayı Yedikuleden siyaset meydanına getirdiler. Saatçi her şeyi padişaha arzettiğine dair telhisleri ve hattı hümayunları gösterince, kellesini kurtardı.

Sonra, dördüncü vezir Tırnakçı Hasan paşa siyaset meydanına getirildi. Onun da kabahati «müsteşarı saltanat» olması idi. Hatta boynu vurulmak için yere çökertilmişken, o da yeniçerilerin şefaatile kurtuldu.

Sıra. Husrev paşayı himaye edip Anadoluda Deli Hasanın kuvvetlenmesine sebep olan kapı ağası Gazanfer ağa ile kızlar ağası Osman ağaya geldi. Bunlar yakalarını kurtaramadılar. Biri siyah, biri beyaz iki kafa siyaset meydanına yuvarlandı.

Üçüncü Mehmed hiç sesini çıkarmadı. Divan erkânını selâmladı. Hareme doğru ileriledi. Sipahiler gülbank sadalarile kubbeler içınlattılar. Sonra hepsi birden dağılıp gittiler.

Ne Serhaddeki Lala Mehmed paşanın, ne Kırım hanı Gazi Girayın bu işlerden haberleri vardı! Mehmed paşa Belgradda zahire ve mühimmat tedarikile meşguldü. Gazi Giray vaktini edebiyat ile geçiriyor, Fuzulinin Niykü Bed manzumesine nazire yazıyordu.

Yemişçi Hasan paşa Belgraddan Yagodinaya gelmişti.

Tam orada İstanbuldan bir kapıcı başı geldi. Kendisine Sun'ullah efendinin tekrar müfti olduğunu haber verdi. Kapı kethüdası Yemenli Hüseyin ağanın mektubunu eline uzattı. Mektubun hulâsası şu idi:

«Başın sana gerekse, alettacil gelesin.»

Ya Sun'ullah efendinin tekrar müfti oluşu! Yemişçi Hasan paşa yerinde duramadı. Hemen yola çıktı. Fakat kış. Morava suyu taşmıştı. İri iri buz parçaları öyle hızlı akıp gidiyordu ki, geçmenin imkânı yoktu. Nihayet Moravayı dar bir yerinden buz üzerinde geçti, Nişe geldi. İstanbuldan tekrar mektupla adam geldi: Burada da Gazanfer ağa vakasını duydu.

Artık hiç durmadı. Harmanlıya geldi. Bu sefer de karşısına iki kapıcı başı geldi. Bunlar Üçüncü Mehmedin hattı hümayunile Venedikli Baffanın mektubunu getirmişlerdi. Ana oğul paşayı İstanbula davet ediyorlardı.

İkisine de cevap yazdırdı. Kapıcılarla gönderdi.

Edirneye geldi. Ekmekçizadenin sarayında yattı. O zamanlar Edirne kadısı şair Yahya efendi idi.

Nihayet Edirneden kalktı. Silivri ile Karıştıran arasında Yemenli Hüseyin ağadan tekrar bir mektup aldı. Mektupta şu cümleler vardı:

«Bu gece behemehal saraya dahil olmanız lâzım gelmiştir. Eğer yarına tehir olunursa, sipah zorba gönderip sizi defederler. Tarafı saltanattan Silivri kapıcılarına tenbih olunmuştur.»

Yemişçi ne yapacağını şaşırdı. Arabadan indi, bir Çapkona bindi. Soğuk bir şubat gecesi Silivri kapısından geçti. Saraya girdi. Üçüncü Mehmede geldiğini haber verdi. «Hoş geldin. Kudumun mübarek ola.» diye içeriden cevap çıktı.

O gece, İstanbul kaymakamı Güzelce Mahmud paşa da veziri azamın geldiğini haber aldı. Huzuruna geldi. Paşa ile mülâkat etti. Arkasından kazaskerler de geldiler. Paşa ile konuştular. Gidecekleri zaman, kendilerine şu sözleri söyledi:

— Efendiler! Bundan giderken şeyhislâma varup bizden selâm ve dua isal edin. Diyesiz ki, bu mahalle nüzul eylemeden, yoldan doğru saadethanelerine varup mülâkat edecek idik. Geç vakit olmağla huzurlarına mani olmıyalım deyu sabaha tehir olundu. Yarın ne vakit müsaade olursa istilâm ve bu canibe ilâm edesiz, dedi.

Yemişçi, Sun'ullah efendiden yılıyor, ve başına açacağı felâketi biliyordu. Halbuki Sun'ullah efendi yapacağını çoktan yapmıştı.

Sabah oldu. Müfti efendiden hiç bir cevap gelmedi. Yemişçi telâşa düştü. Halbuki zorba başlar müfti efendiye gitmişler, «Serhad umurunda vaki olan taksiri sebebile âdavı din, müslimine galib ve şevketi islâmı sâlib» olduğu için katline fetva almışlardı. Fetva, kaymakam Güzelce Mahmud paşada idi.

Zaten Mahmud paşa da yemişçinin ortadan kalkmasını istiyordu. Derhal Kazaskerleri çağırttı. Fetvanın daha kuvvetli olması için onların da reylerini almak istedi. Fatvayı ellerine verdi:

— Bu fetva meşru mudur?

Diye sordu. Onlar da şeyhislâma taraftardılar:

— Meşrudur, dediler.

Mahmud paşa:

— Öyle ise, siz de yazın, dedi.

Yazmamak hadleri mi? Zorbalar başlarında durmuşlar, bekliyorlardı.

Fetvanın meşruiyetini onlar da yazdılar, ve imza ettiler.

Güzelce Mahmud paşa içeriye bir telhis yazdı. Telhisinde, zorbaların fetva mucibince Hasan paşayı katletmek istedikleri, eğer müsaade olunmazsa azim fesada sebep olacağını anlattı. Kazaskerlerin de imzaladıkları fetvayı telhisin içine koyup Üçüncü Mehmede gönderdi.

Yemişçi Hasan paşa meseleyi derhal haber aldı. O da Üçüncü Mehmede bir tezkere yazdırdı.

Yemişçi, Güzelce Mahmud paşaya aklına gelen iftirayı atıyordu:

«Mahmud paşa bu garezi fasid icrasiçün zorba eşkiyasına otuz bin fleri vermeğe taahhüd eyledi. Ve eğer müsaade buyurulur ise bir kaç güneden lisana gelmeyicek azamî fesadata ikdamları mukarrerdir.»

Venedikli Baffa, bu kadar cerayimine rağmen, damadını korumak istedi.. Oğluna şu cevabı yazdırdı:

«Veziri azamdan sudur eyliyen umur, cümle benim marifetimledir. Cürmü zuhur ederse, ben hakkından gelebilirim. Benimle vezirim arasına kul niçin müdahale eder. Karıştıklarına rızayı hümayunum yoktur.»

Yemişçi bu cevapla da kanaat etmedi. İçeriye tekrar bir tezkere yolladı:

«Kapıcılar kethüdası kullarına hemen fermanı hümayun sadir olmak gerektir ki, bu gece varup derhal Mahmud paşanın hakkından gelip def'i fitne eyliye. Eğer bu denlü sipah ile mukabele nice mümkündür deyu sual buyurulur ise, yeniçeri taifesini bu bendeleri kendume tahvil eylemişimdir.»

Üçüncü Mehmed tezkereyi okudu. Kapıcılar kethüdası Kasım ağayı çağırttı:

(Arkası var)

İĞNE _ ÇUVALDIZ

Bahşiş

Büyük bayan posta gişesine yaklaştı; memura:

— Bana bir tane üç kuruşluk pul veriri misiniz... Fakat sizi gözüm ısırıyor.

— Geçen sene bir pazar günü Kâğıthanedeydim, siz dereye düştünüz, hemen atıldım ve sizi ölümden kurtardım...

— Ya!... Öyle ise on tane üç kuruşluk veriniz.

— Yahu dün geceyi nerede geçirdim?..
— Henüz bilmiyorum efendim, bugükü gazeteleri okumadım

Mükkemel

İki kasa hırsızı karşılaştı. Biri sordu:

— İşler nasıl?

— Mükmemel, geçen akşam hırsızlığa karşı sigortalı, yeni icat edilmiş bir kasa açtım.

— Dolu muydu?

— Bomboştu.

— İşler mükemmel diyordun?

— Açtığım kasa icat eden adamındı. Şimdi bana o kasalara dokunmamam için aylık bağladı!...

Hız...

Otomobili sattıkları zaman ona:

— Bu arabanın hızı sizi şaşırtacaktır! demişlerdi.

Bir pazar günü bunu tecrübe etmek istedi. Araba vapurile Üsküdara geçti. Tecrübeye başladı. Şehirden uzaklaştı. Sürat hakikaten harikulâde!.. Telgraf direklerini sayamıyor. Kilometre saati deli olmuş gibi dönüyor... Bir hendek... Bir gürültü...

Hastanede kendine gelip gözlerini açtığı zaman, Hindistandan gelen bir heyet hastaneyi geziyordu. Hintli kıyafeti ile onları görünce:

— Aman Yarabbi ne sürat!.. Ne otomobil!.. Hindistana kadar gelmişim!..

Istemiyor

Harp esnasında bir korkağı askere almışlar. Şube müdürü bakmış ki, genç adam, uzun boylu, mütevazin endamlı:

— Ata binebilir misin? diye sormuş.

— Mükemmel binerim!

— Öyle ise seni süvari yapalım.

Adamın yüzü birdenbire limon gibi sararmış:

— Aman efendim, rica ederim, beni süvari yapmayın.

Zabit hayret içinde:

— Aman niçin telâş ediyorsun? Neden süvari olmak istemiyorsun, diye sormuş.

— Efendim ricatte atın önümde yoluma mâni olmasını istemiyorum! Cevabını almış.

Sesi

Maç çok heyecanlı idi. Mensup olduğu klübün oyuncularını gayrete getirmek için o kadar çok bağırıyor, çağırıyordu ki, yanındaki arkadaşı kulağını tıkamağa mecbur oldu. Maç bitti. Bitti amma adamın sesi de kısıldı. Stadyomdan çıkarken arkadaşına:

— Heyecandan o kadar bağırmışım ki, bütün sesimi kaybettim..

— Merak etme sol kulağımı ararsan bulursun!..

Nasıl?

— Amerikaya gideceksin öyle mi!.. Mükemmel!... Görülecek bir şehir varsa o da Nev-Yorktur. Öyle binalar var ki, asansörle on dakikada en üst kata çıkılıyor.

— Bir bir şey değil, bir pazar günü bizim Karaköy palasın asansörüne binecek olursanız üst kata ancak pazartesi günü çıkabilirsiniz.

— Çıldırdın mı?.

— Hayır, pazar günleri asansör işlemez de...

— Çubuğunu yaktıktan sonra maşayı bana ver; permanantımı yapacağım!..

Istemez

Salamon otel kapısında şu lâvhayı okudu: «Müşterilerimizin otomobilleri için garajımız ücretsizdir.» otomobili garaja çektikten sonra yemek için dışarıya çıkıyordu. Otelin memuru karşısına dikildi:

— Odanızı görmek istemez misiniz?

— Odaya lüzum yok, ben otomobilin içinde yatarım!.

— Düğün elbisemin kumaşını aldım, on beş gün sonra evleniyorum.
— Tebrik ederim. Herhalde intihabınızda aldanmamışsınızdır.
— İmkân var mı?.. Metrosuna 18 lira verdim..

Dilsiz

Sekreter direktörün yanına girdi:

— Bir dilsiz sizinle konuşmak istiyor, dedi.

Direktör gülümsedi:

— Dilsiz olduğuna eminmisin?

— Kendisi söyledi efendim!..

— Dans ederken orkstra ile anlaşmıyorsunuz..
— Nasıl anlaşırım, orkestrayı kocam idare ediyor..

Zekâ

Zengin bir tüccar bir gece hastalanmış ve ansızın ölmüştü. Ertesi gün kâtibi masasında bir mektup buldu. Mektup ticarethaneye aitti. Tüccar, mektubu yazmış, fakat mühürlememişti. Kâtibi mektubu mühürledi.. ve altına şu cümleyi ilâve ederek zarfa koydu:

«Bu mektubu yazdıktan iki saat sonra hastalandım ve öldüm.»

Cesur

Adam hücuma uğrıyacağını anlayınca tabancasına dayandı:

— Yerim seni!

Diye haykırdı. Öteki hemen lâmbayı söndürdü ve tabancasını çekti. Fakat birden aklı başına geldi. Bir cinayet işlemek istemedi. Ama tabancasını da çektikten sonra atmamak elinde değildi. Ocağın üstüne doğru iki el ateş etti.

Elektrikleri yaktılar, doktor geldi. O «yerim seni» diye haykırıp tabancasına davrananın ocağın üstünde cesedini buldular.

Antikalar

Boğazın yegâne eski yalısıdır. Harap bir yalıdır. Yalıda doksana yaklaşmış iki kız kardeş oturuyor. Seyyahlar muhakkak yalıyı gezmek istiyorlar. İçinde antikalar da var. İki ihtiyar yalıyı isteyenlere gezdiriyorlar.

Geçen gün merak edip gittik. Hizmetçi bizi kabul etti, yalıyı dolaştık ve sorduk:

— Hani antikalar, antikaları göremez miyiz?.

— Maalesef göremezsiniz, çünkü bayanlar burada değil!

Zulüm

Kocası askere giden bir kadın, mahkemeye müracaat ederek boşanma davası açtı. Kocasının zulmünden şikâyet ediyordu. Davasını şöyle anlattı:

— İlk çocuğum erkekti. Ertesi sene bir kız bir erkek ikiz doğurdum. Bir sene sonra da üçüzler çocuklarımızı altıya çıkardı. Üçüzlerin doğduğunu ona yazdığım zaman bana cevabında «dördüzleri ne zaman müjdeliyeceksin» diye soruyor. Bundan büyük zulüm olur mu?.

Kafa!

Tren çok süratli gidiyordu. Birdenbire yoldan çıktı. Bu esnada vagon penceresinden sarkmakta olan birisi dışarı fırladı ve on beş adım ötedeki beton direğe kafası çarparak yere yıkıldı. Kendine geldiği zaman etrafa kalabalık toplanmıştı. Biri:

— Çok şükür gözünü açtın! Biz seni öldü zannetmiştik.

Dedi. Yaralı adam:

— Evet ölecektim, bereket versin bu beton direk yolumu kesti...

Konuşuyor

— İngilizce üç ders aldım.

— Âlâ, şimdi bir İngilizle konuşabilir misin?

— Yo!... Fakat İngilizce üç ders almış olanlarla mükemmel konuşurum. şurum.

Aktris — A... Banyoda resmimi almak istiyorlar...

Menaçeri — Neye canın sıkıldı, banyon yok mu?..

Perşembe müsahabeleri

Sporda birinciler sırasına nasıl geçebiliriz?

Yazan: Selim Sırrı Tarcan

Bazı sevgili dostların ısrarı olmasa bu husustaki düşüncelerimi yazmak istemezdim. Çünkü her eli kalem tutan sporcu kendi düşüncesini doğru buluyor ve onu öne sürüyor. Bu yolda harekete Fransızlar (Ego - altruisme) diyorlar, yani kendini sevmekten doğan bir diğergâmlık. Bu yalnız sporda değil hayatın her safhasında görülür. Kendi yaptığını beğenen, doğru bulan bir kimse, başkalarının da öyle düşünmesini öyle yapmasını istiyor. Ne yazık ki çok kere insan yanılıyor, doğru zannettiği şey yanlış çıkıyor, başkalarını da yanlış yola sürüklediğinden bir pişmanlık duyuyor. Buna en büyük misal olarak kendimi göstereceğim.

Şöyle böyle otuz şu kadar yıl evvel Mühendişhanei - berrii - hümayuna beni eskrim ve jimnastik muallimi tayin etmişlerdi. Buna sebep beden terbiyesi ilmindeki ihtisasım filan değil, o devirde jimnastik ismi verilen ve bazu kuvvetile yapılan idmanlardaki muvaffakıyetim idi. Bir çok kimselerin yerinden kımıldatamadığı gülleleri bir hamlede havaya dikiyor, Barfikste mihver dönüyor, paralelde amuda kalkıyor, havada perende atıyor ve bu sayede demir gibi sert olan adalelerimin grurile akranlarım arasında hindi gibi kabara, kabara dolaşıyordum. Hocalık ettiğim sınıflarda talebelerime verdiğim öğüd şu idi:

«Haydi bakalım güllelere yapışın! Trapezeye çıkın! Sizin de vücudünüz kuvvetlenir, bazularınız çelik gibi olur!»

Görülüyor ki o zaman bana hâkim olan ilim değil, bilgi değil, (Ego - altruisme) imiş.

Bugün de gençlerimizin sporda beynelmilel temaslarda birinciler sırasına nasıl geçebileceği düşünüldüğü zaman bir çok kimseler meseleyi ilim yolile değil, (Ego - altruisme) ile halletmek istiyorlar.

Şimdi öne sürülen iddialara geçiyorum:

1 — Saha lâzım! 2 - vesait lâzım! 3 - iyi antrenör lâzım! 4 - çalışmak için zaman lâzım! 5 - beynelmilel temas lâzım! 6 - iyi gıda lâzım! 7 - teknik lâzım! 8 - çekirdekten yetişmek lâzım! 9 - idman lâzım! 10 - para lâzım!

Bütün şikâyetler bu on madde etrafında toplanıyor. Sahamız yok! Vesaitimiz yok! Adamakıllı antrenörümüz yok! Avrupa sporcularile daimi temasımız yok! Yok! Yok! Yok! Tabiî bu şerait dahilinde yabancı rakiblerle nasıl boy ölçülür?

Acaba gençlere bütün bu istedikleri verilirse birinciler sırasına geçebilecek miyiz? Buna katî bir cevap vermek biraz zordur. Fakat haydi evet! Geçilebilir, diyelim, büyük bir cehd ve devamlı bir sây neticesinde sırtı yere gelmiyen üç beş pehlivan, yüz metreyi 10 saniyede koşan, iki metreden aşan, cridi pek uzaklara atan üç beş atlet yetiştirelim ve onlar da enternasyonal temaslarda yüzümüzü ağartmış olsunlar. Buna bir diyeceğimiz yok.

Yalnız her zaman söylediğim gibi bunun daha esaslı, daha makul ve daha makbul bir yolu vardır ve yıllardanberi devam eden tetkik, tecrübe ve tetebbü bize o yolu biraz aydınlatmıştır. Evvelâ fikir sahasına bir bakalım.

Farzedelim ki biz dünyanın en mükemmel bir üniversitesine sahibiz, oradaki gençleri hazırlıyacak adamakıllı tahsil veren ilk ve orta mekteplerimiz bulunmazsa o üniversite mükemmel mahsul verebilir mi? Buna imkân var mıdır?

Spor da böyledir. İşte bunun içindir ki yukarıda gençlerin lâzım! lâzım! diye haykırdığı 10 maddeye şunları da ilâve etmek lâzım:

1 — Herşeyden evvel sporun ne olduğunu anlamamız ve onu terbiyevî jimnastiklerle karıştırmamız lâzım. Bir temrin ya jimnastik veya spor diye yapılır. Bu iki faaliyet biribirini tamamlamakla beraber mahiyetleri bir değildir.

Jimnastik vücudümüzdeki âsap, adale ve mafsal gruplarının vazife ve ehemmiyetine göre tatbiki lâzım gelen hareketlerin şekil ve miktarını bildirir. Spor ilerilemek, geçmek, muvaffak olmak arzusundan doğan irade kudretini azamî bir hadde çıkaran heyecan verici bir faaliyettir. Hayatın her çağına göre jimnastik vardır. Çocuklar için spor yoktur. Avrupanın en tanınmış doktorları bütün spor pedagojisi kongrelerinde on yedi yaşından evvel spor zarar verir diye haykırıyorlar. Biz de yıllardanberi söylüyoruz. Spor beden terbiyesinin edebiyatıdır. Onun yeri yüksek tahsil veren mekteplerdir.

Vücudü beşer iki devreden geçer bunun birincisi teşekkül, ikincisi tekemmül devridir. Teşekkül devrinde akli ve tahlilî hareketler fayda verir. Onun adı jimnastiktir. Tekemmül devrinde teheyyücî ve terkibî hareketlerden istifade edilir, onun adı spordur. Tahlilî mümareseler terbiye eder, terkibî mümareseler tekemmül ettirir. Jimnastik terbiye, spor kültürdür. Terbiyenin kültüre takaddüm etmesi zaruridir.

2 — Avrupanın bir çok merkezlerinde olduğu gibi laboratuvarları ile, jimnastik salonları ile, profesörleri ile tam kadrosu ile bir yüksek beden terbiyesi mektebi lâzım.

3 — İlk mekteplerde oyun ve jimnastik hocaları ve her mektebe bir jimnastik salonu, her sınıfa her gün yarım saat jimnastik dersi lâzım.

4 — Lise ve orta mekteplerde yüz talebeye bir muallim her gün sabahları 45 dakika jimnastik ve dersi müteakıb duş, bir jimnastik salonu, haftada bir gün öğleden sonra müsaid havalarda kır gezintileri, fena havalarda pisinlerde mecburî yüzme dersi lâzım.

5 — Yüksek mekteplerde haftada üç ders jimnastik, iki ders spor lâzım! (Her biri elli dakika).

6 — Liselerde ve yüksek mekteplerde gençlere silâh atmayı öğretmek lâzım!

7 — Üniversitede spor hakkında serbest konferanslar lâzım.

8 — Liselerin son sınıfından üniversitelerin son sınıflarına kadar vücud tenasübü, sıhhat, atlama, tırmanma, yüzme, koşmada yüksek kabiliyet gösterenlere madalya vermek lâzım.

9 — İlk mekteplerden başlıyarak üniversiteye kadar bütün talim ve terbiye müesseselerinde duş tertibatını havi jimnastik salonu oyun ve spor sahaları lâzım!

10 — İlk mekteplerden üniversiteye kadar bütün jimnastik ve sporları hekimlerden ve pedagoklardan mürekkeb bir heyetin daimî kontrolünde bulundurmak lâzım.

İşte yirmi beş yıl fasılasız yazılarımla, konferanslarımla müdafaa ettiğim tez.

Avrupada birinciler sırasında olmak yetişmez, çok yaşamak, afiyetli yaşamak, mütenasib olmak, canlı, kuvvetli, heyecanlı, neşeli, becerikli, çalışkan, vücudü gibi kafası da işlek olmak nihayet evet! nihayetğ alnının teri ile bir baltaya sap olmak lâzım.

Selim Sırrı Tarcan

Ticaret ve borçlar kanunundaki tadilât

Ticaret ve borçlar kanununda tadilât için tedkikat yapan komisyon bir ay sonra ikinci defa olarak toplanacak ve iki aylık çalışmalarını gözden geçirecektir.

Beynelmilel ticaret odası komitesi dün Ticaret odasında toplanarak komisyona yapacağı teklifi tesbit etmiştir. Bu teklif beynelmilel bakımdan sif ve fab satışların ticaret kanununda yer almasıdır. Komisyon bu ciheti de tedkik edecektir.

Yedinci yıl!

Kılıbık bir koca milyonlar kaybetti

Mikey Mavsın yedinci yılı münasebetile Hollivutta büyük merasim yapılmıştır. Mikeyi ortaya çıkaran Valter Disneyin şerefine büyük bir ziyafet verilmiş, nutuklar söylenmiştir. Gazeteler bu münasebetle şu garib vakayı yazıyorlar:

Valter, Mikey diye bir tip yaratmağa karar verdiği zaman bir arkadaşına müracaatle ortak olmalarını teklif etmiştir. Elinde az bir para bulunan bu adam işin iyi kâr getireceğini anlıyarak teklifi kabul etmiştir. Fakat akşam evinde bunu karısına anlatırken karısı: «Ben fareden çok korkarım. Böyle fare tipine senin para koymana razı değilim» demiştir. Kılıbık koca bunun üzerine ortaklıktan vazgeçmiştir.

Aradan geçen zaman zarfında Valter milyonlar kazanmıştır. Arkadaşı elân bir kaç bin dolar serveti olan küçük bir memurdur.

Hind mezarı

Sözlü olarak filme çekiliyor

Sessiz filim zamanında çok rağbet gören «Hint mezarı» yakında yeniden filme çekilecektir. Hint mezarı, sesli filim çıktıktan sonra eski kopyesine sesli kısım ilâve edilerek yeniden piyasaya çıkarılmıştı. Fakat konuşma yoktu. Bu defa sözlü olarak çevrilecektir.

Hint mezarı almanca ve fransızca olarak çevrilecektir. Fransızcasında baş kadın rolü Pola İllêry yapacaktır. Erkek artistlerin başında da Daniel Mendaille geliyor.

Alman ve Fransız artistler yakında Hindistana hareket ederek dış sahneleri çevireceklerdir. Bu iş bir ay kadar sürecektir. İç sahneler Berlinde çevrilecektir.

★ Amerikaya giden Fransız artisti Fernand Gravey filim çevirmeğe başlamıştı

Sinema haberleri

★ Hollivutta yapılan en mükemmel vücud müsabakasında Frances Dee birinci gelmiştir. Epeyce zamandanberi çalışmıyan bu artist yakında yeniden filim çevirecektir.

★ Sessiz filim zamanının meşhur artistlerinden Rod La Moque ilk sözlü filmini bitirmek üzeredir. Artist altı sene sonra tekrar filim çevirmeğe başlıyor.

★ Fransız artistlerinden Mary Glory Amerikaya gitmiştir. Seyahati gezmek maksadile yaptığını söylemektedir.

SİNEMA

Üç sevimli sinema yıldızı: Yukarıda solda Gail Patrik, sağda Frances Drake, aşağıda Jeanette Mac Donald

Son zamanlarda Hollivutun en çok şöhret kazanan artistlerinden Ginger Rogers

Amerikada zincirleme sigorta

Sinema sanatında hemen her şey sigortalıdır

Amerikada sigorta işi çok ilerilemiştir. Hemen bütün yıldızlar kendilerini sigorta ettirmişlerdir. Fakat bu umumi şekildeki hayat sigortasından başka ekser artistler en kıymetli uzuvlarını ayrıca sigorta ettiriyorlar. Kimi bacaklarını, kimi saçlarını, kimi gözlerini, kimi ağzını sigorta ettirmektedir. Sesini, bakışını, yürüyüşünü sigorta ettirenler de vardır.

Sigortalar içinde en tuhafı Ben Turpin adındaki komik artistin şaşılığını 20 bin dolara sigorta ettirmesidir. Komik artist muvaffakıyetinin sırrını gözlerinin şaşı olmasında buluyor. Bunun için gözlerinin bir gün tabii halini almasından korkuyor. İşte bu korku yüzünden şaşılığını sigorta ettirmiştir.

Artistler arasında azami sigorta miktarı bir milyon dolardır. Ekser yıldızlar 100 bin ile 250 bin dolar arasında kendilerini sigorta ettiriyorlar. Sigorta bedeli 100 dolar için 50 senttir.

Artistler bu suretle sigorta ettirdikleri gibi filim şirketleri de herhangi bir suretle filmin geç kalmasından mütevellid zarar ve ziyanı sigorta ettiriyorlar. Sinema sahipleri de filmi zamanında almamak ihtimaline karşı sigorta yaparlar.

Görülüyor ki Amerikada zincirleme bir sigorta usulü vardır.

Artistlerin kazançları

Başlıca artistler bir senede ne kadar kazanmışlar?

Sinema yıldızlarının binlerce lira kazandığı söylenip durur. Fakat acaba senelik kazançlarının ne olduğunu merak ettiniz mi? Amerikan maliye nezaretinin tuttuğu hesaba göre 1936 senesinde en çok para kazanan yıldızı Mae Vestdir. Mae Vestin senelik kazancı 625.000 dolardır.

Dünyanın bir numaralı yıldızı unvanile anılan küçük Şörli Temple senede ancak 80,000 dolar kazanabilmiştir. Diğerlerini sırası ile sayıyoruz. Marlen Ditrih, 480,000, Bing Krosbi, 400,000, Gari Kuper 360,000, Şarlo 320,000, Varner Bakster 280,000, Stan Laurel 210,000, Karol Lombard 210,000 Edi Kantor 200.000, Fred Aster 180,000 Herbert Marşal 130,000, Cincer Rogers 100,000, Vilyam Povel 80,000 dolar.

1936 senesinin en çok para kazanan filmi Şarlonun «Asrî Zamanlar» filmi olmuştur. Bu filmin Şarloya 5 milyar dolar temin ettiği hesap edilmiştir.

Fransada artist bolluğu

Bir artistin parlaklık devri ancak bir kaç sene sürüyor

Bir zamanlar Fransada sinema artisti pek azdı. Şöhret kazanan bir artist senelerce filim çevirirdi. Yaşı kırkı bulduğu halde elân genç kız rolü oynıyanlar vardı.

Sözlü filim başladıktan sonra iş değişti. Fransada, sinema artistinin az olmasına mukabil sahne artisti boldur. Hem de bunların arasında dünyanın en kuvvetli artistleri vardır. O zamana kadar sinemaya hiç rağbet etmemiş olan bu sahne artistlerinden mühim bir kısmı filim çevirmeğe başladılar. Birdenbire sinema artistleri bollandı. Hele genç artistler pek çoğaldı.

Sözlü filim çıktıktan sonra Fransada, Amerikada olduğu gibi, bazı artistler moda olmağa başladılar. Bunlar bir kaç sene büyük rağbet görüyorlar, her taraftan kendilerine teklifler yapılıyor. Aradan biraz zaman geçince bu rağbet, sönmese bile, azalıyor. Yeni yeni artistler meydana çıkıyor.

Bir kaç sene evvel Meg Lemonier rağbette idi. İki sene hemen her tarafta onun filimleri gösterildi. İki sene sonra Meg Lemonierye olan rağbet gevşedi. Yerini Annabella aldı. Bir müddet te Annabella hüküm sürdü. Şimdi sıra Danielle Darieuxy'e geldi. Danielle mütemadiyen filim çeviriyor ve her tarafta onun filimleri gösteriliyor. Bakalım onun yerini de kim alacak?.

AKŞAM – SPOR

Senenin en mühim iki maçı

Bu pazar Fenerbahçe ile Galatasaray, Güneşle de Beşiktaş ayni stadda karşılaşacaklardır

Hava müsaid olacak olursa bu hafta senenin en mühim spor gününü yaşıyacağız. Taksim stadında iki ezeli rakip Fenerbahçe - Galatasaray ve Beşiktaş - Güneş ile karşılaşacak. Fenerbahçe - Galatasaray karşılaşması şampiyona üzerinde o kadar müessir değildir. Çünkü sarı lâciverdliler bu maçı kazansalar, kaybetseler, beraberde kalsalar vaziyetleri değişmiyor. Yalnız Galatasaraylıların ikincilik, üçüncülük üzerindeki vaziyetleri noktasında tesiri olabilir. Maamafih şampiyona üzerinde müessir olmasa dahi bu iki klüp karşılaşması her zaman alâka uyandırır. Bu karşılaşmalarda mantık, kuvvet aranmaz. Esasen futbolde mantık hesaplarının rolü pek büyük değildir. Tahminlerin alt üst olduğu çok defa vaki olmuştur.

Bu iki ezeli rakibin sarı lâciverd sarı kırmızı karşılaşması her zaman bir heyecan doğurur. Herkes o günü bekler. Daha maçtan bir iki hafta evvel münakaşalar, dedikodular başlar, taraftarlar bahisler tutarlar. Artık o gün yaklaştı. Bu hafta onları karşı karşıya göreceğiz.

TILSIMI BOZABİLECEKLER Mİ?

Fenerbahçe bugüne kadar hiç bir takıma yenilmedi, en kuvvetli rakipleri Beşiktaşı ve Güneşi yendi. Yaptığı sekiz maçta hiç bir gol de yemedi. Fenerbahçeyi bu sene yenmek değil onun kalesine bir tek gol olsun yapmak bir hâdise oldu. Her takım ona bir tek gol

Rasih

olsun yapmak için uğraşıyor. İşte bu hafta Fenerbahçe - Galatasaray karşılaşması bu noktadan da büyük bir alâka uyandırmaktadır.

Zayıf sanılan taraf en kuvvetli zamanındaki hasmı yendiği çok defa vaki olduğunu göz önünde tutarsak bu defa Galatasarayın Fenerbahçeyi hem yenmesi ve hem de onun hiç gol yemiyen kalesine gol yapabilmek hâdisesi ile belki karşılaşabiliriz.

Galatasaray taraftarları bakalım bunu görebilecekler mi ve bu tılsımı bozdukları takdirde kendi takımlarını alkışlayabilecekler mi?.

FENERİN HÜCUM HATTI

Eskiden sarı lâciverdlilerin en kuvvetli taraflarını muhacim hatları teşkil etmekte idi. Sabih, Alâeddin, Zeki, Bekir, Bedri veya Fikretten müteşekkil muhacim hattı karşı takımlar müdafaasını kolaylıkla aldatırlar, muhakkak gol yaparlardı. Takımı sürükliyen muhacim hatları idi. Ve bununla şöhret bulmuşlardı. Bu yıldızlar futbolü terkettikten bilhassa Zeki futbol sahasından uzaklaştıktan sonra bu hat bozuldu. Fener muhacim hattının bu şöhreti silinir gibi oldu. Bugün görüyoruz ki, sarı lâciverdlilerin en zayıf tarafını bu hat teşkil etmektedir. Bu hatta iş görebilen, en ziyade myessir olan Fikret var. Üç ortası insana o kadar emniyet vermiyor.

Cevad

Hüsameddin

Fikret

Fenerbahçenin üç kıymetli oyuncusu

FENERBAHÇE MÜDAFAASI

Dün muhacim hattile tutunan Fenerbahçe bugün de muavin hattile tutunuyor. Bu hat çok kuvvetlidir. Bugün İstanbulun değil Türkiyenin en kuvvetli muavin hattıdır. Bizce Fenerbahçeye gol yapılamamasının sırrı burada olacak? Fenerbahçe kalesini müdafaa eden Hüsameddinin de bunda muhakkak ki, hissesi vardı.. Müdafaa hattında Yaşar, Fazıl bugünün en iyi müdafileri arasında bulunmaktadırlar. Bilhassa düne kadar Fener takımında en zayıf oyuncu olarak Fazıl gösterliiyordu. Bugün ise Fazıl olgunlaşmış ve takımın en iyi oyuncuları arasına karışmış bulunmaktadır. Bugün birçok kimseler onun Yaşar'dan daha emniyetli olduğunu bile iddia etmektedirler. Fazıl günden güne düzelmektedir. Bilhassa son C. F. R. maçında en iyi oynıyanlar arasında idi. Yalnız muavin hattının en kıymetli oyuncusu Cevad C. F. R. maçında oynamadı. Kendisinin Güneş maçında ufak bir sakatlık geçirdiğini söylüyorlar. Maamafih bu maçta Galatasaraya karşı oynayabilmesi için oynamadığını ileri sürenler de var. Bu ikinci iddia bize daha doğru gibi gelyor. Cevad'da oynadığı takdirde Fenerbahçeyi sahada tam kadrosile göreceğiz. Belki muhacim hattında ufak bir değişiklik yaparlar. Şabanın da oynatılması muhtemeldir.

Avni

GALATASARAY NASIL ÇIKABİLİR?

Galatasaray takımına gelince sarı kırmızılılar hiç şüphe yok ki, bu maça çok ehemmiyet vermektedirler.

Her zaman olduğu gibi bu maçta da ezeli rakiplerine karşı iyi bir netice almak için bütün enerjilerini sarfedeceklerdir. Fakat sarfedilecek enerji acaba Fenerbahçenin gol yememek sırrını bozacak mıdır? Galatasaray takımı nasıl olabilir? Kalede gene Avni bulunacak, müdafaa hattında Lûtfi ve Reşad oynıyacaktır. Muavin hatları da Eşfak, Salim Suaviden teşekkül edecektir. En düşünülmesi lâzım gelen hat muhacim hattıdır. Gündüzün bazı ailevî sebepler dolayısile oynayamıyacağını duyduk. Bunun ne dereceye kadar doğru olduğunu bilmiyoruz. Eğer Gündüz bu hattaki yerini almıyacak olursa muhacim hattı yarı kuvvetini kaybetmiş olacaktır. Çünkü Galatasaray hücum hattının en iş görecek oyuncusu da Gündüzdür. Son oyunlarda Galatasaray takımında Fenerbahçeli Süleymanı görüyoruz. Ve Vefa maçında takımın yaptığı üç golden ikisini Süleyman yaptı. Yalnız bu maçta Süleyman oynayamıyacaktır. Çünkü bu maç tehir maçıdır. O tarihte Süleymanın bekleme müddeti bitmemişti. Binaenaleyh o rengarenk nizamnamenin bugün de tatbik edilen hükümlerine göre oynayamaz. O halde bu hücum hattı nasıl olabilir? Gündüzün oynadığını kabul ederek biz böyle yapılması ihtimali olduğunu zannediyoruz. Necdet, Bülend, Gündüz, Haşim, Danyal yalnız Bülend sağ içte ne dereceye kadar muvaffak olabilir, düşünülmesi lâzım gelen bir noktadır. Fakat en iyi şekilde biz bunu buluyoruz. Şu var ki, her iki takımda sahaya en kuvvetli kadrolarile çıkmak için çalışacaklardır. Görülüyor ki, oyunu kazanma şansı daha ziyade Fenerbahçe tarafındadır. Fakat seneler varki, bir defa değil, bir çok defalar tahminler alt üst olmuştur. Galip çıkması beklenen taraf sahadan mağlûp çıkmıştır. Pek uzağa gitmiyelim budan iki sene evveldi, Galatasaray çok zayıftı, Fenerbahçenin büyük bir farkla yeneceği iddia ediliyordu. Bu maçı sarı lâciverdliler 4-0 gibi büyük bir farkla kaybettiler. Sarı kırmızılıların bilhassa bu maçlardaki enerjisini kimse inkâr edemez. Fenerliler bunu hiç bir zaman unutmamalıdırlar. Yoksa bir parça ihmal ne tılsım bırakır ne de kuvvet farkı.. her iki güzide takımdan da biz temiz bir oyun bekliyoruz.

Lûtfi

GÜNEŞ - BEŞİKTAŞ MAÇI

Fenerbahçe - Galatasaray karşılaşmasından evvel Güneş - Beşiktaş karşı karşıya göreceğiz. Güneşin lig maçlarına girdiği iki sene gibi çok az bir zaman olduğu halde İstanbul şampiyonasında başta giden takımlar arasındadır. Ve bu sene yaptığı maçlarda gayri tabii bir netice olarak Eyüple beraber kaldılar. Fenerbahçeye 1-0, yenildiler. Galatasaray karşılaşmasını da gene beraberlikle bitirdiler. Bu karşılaşma derece üzerinde mühim bir rol oynıyacaktır. Galibiyet Güneşlileri Fenerbahçeden sonra ikinci dereceyi almasını temin edecektir. Bizce bu karşılaşma, bu maçlarda şampiyonluk mevzuu bahis olmamakla beraber, Fenerbahçeden sonra diğer üç klübün vaziyetlerini tayin noktasından Fener-Galatasaray maçından daha mühimdir. Bu maçı hangi taraf kazanabilir? Evvelâ her iki takım nasıl bir kadro ile çıkabilirler, şunu bir tahmin olarak kaydedelim. Güneş takımında müdafaa hattının en kıymetli oyuncusu Faruk oynıyabilecek midir? Asıl düşünülmesi lâzım gelen nokta budur. C. F. R. maçında dizinden sakatlanan Faruğun bu oyunda oynayabileceğini pek zannetmiyoruz. Bu vaziyet karşısında Yusuf müdafaa hattına alınacaktır. Fakat bu maç tehir maçı olduğu için Yusuf da oynıyamaz. Faruk oynamadığı takdirde yerine kimin konulabileceğini tahmin etmek güçtür. Şimdi de Beşiktaşın şeklini mütalea edelim.

Rebii

BEŞİKTAŞIN KADROSU

Ridvan oynıyamıyacaktır. O da nizami vaziyeti dolayısile oynıyamaz. O halde Beşiktaş ağlebi ihtimal şöyle çıkacaktır:

Mehmed Ali - Hüsnü, Faruk - Fuad, Hakkı, Feyzi - Hayati, Sulhi, Nazım, Şeref, Eşref.

Bizce bu maç için şu veya bu takım kazanacaktır diye tahmin yürütülemez. Her iki takımın da kuvvetleri hemen hemen yekdiğerine müsavidir. Bazan Güneşliler çok iyi oyunlar çıkarmaktadırlar. Bilhassa hücum hattı Beşiktaşa nazaran daha iyidir. İyi bir oyun Güneşi galip çıkarabilir. Meselâ Güneşliler Fenerbahçeye oynadıkları oyunu oynıyacak olurlarsa kazanmalarını bekliyebiliriz. Beşiktaşlıları uzun zamandanberi kuvvetli takımlar karşısında görmedik. Ne de olsa bu maç çok çetin bir karşılaşma olacaktır.

MAÇ HAKEMLERİ KİMLERDİR?

Fenerbahçe - Galatasaray maçını şimdiki halde kimin idare edeceği belli değildir. Hakem komitesi iki takımın anlaşmalarını muvafık görmüştür. Eğer bir anlaşma olmıyacak olursa başantrenörün idare edeceği söyleniyor. Başantrenör bu maçlardaki havayı bilmediği için kendisine vaziyet daha evvelden söylense ve ona göre hareket edilse iyi olur kanaatindeyiz.

Güneş - Beşiktaş maçını da Sadi Karsan idare edecektir.

M. Kemâl

Nâzım

Şeref

Faruk

Beşiktaşın üç kıymetli oyuncusu

Haftalık piyasa

Ihracat faaliyeti iyi geçti. Fakat vapur meselesinden şikâyetler devam ediyor

Bu hafta, ihracat muameleleri iyi geçmiştir. Fakat ihracat tacirlerinin vapur meselesinden olan şikâyetleri devam etmiştir. Denizyollaorı idaresi, nakliye işine bir çare bulmak için tedkikler yapmaktadır.

Şimdiye kadar yapılan tedkiklerden beynelmilel nakliye tarifelerinin arttığı, bazı vapurların İstanbul limanına uğramadığı anlaşılmıştır. Netice itibarile bir tonaj buhranı meydana gelmiştir.

Vapurculuk işlerile alâkadar bir zat, buhranın sebeplerini şu suretle izah ediyor:

— Bazı vapur kumpanyaları, vapurlarını askerî nakliyata tahsis etmişlerdi. Buna esbep te İspanya muharebeleridir. Bundan başka, İspanya sularında ve Cebelüttarıktan geçen vapurlar, gerek Madrid hükûmeti ve gerekse general Franko hükûmeti tarafından muayeneye tabi tutulmaktadır. Bu da Akdenizdeki emniyeti bozmaktadır. Bu yüzden navlunlar artmıştır.

İHRACAT MADDELERİMİZİN VAZİYETİ

Buğday — Son günlerde yumuşak buğday üzerine hararetli muameleler gene artmıştır. Alman firmaları tarafından mübayaata devam edilmektedir. Buğday tacirlerinin söylediğine göre, hiç bir sene, Türkiyenin Almanyaya bu kadar buğday sattığı görülmemiştir.

Türkiye - Almanya arasındaki ticaret anlaşması, klering esası üzerine kurulduğu için, Almanya bizden aldığı buğdaylara döviz yerine mal veriyor. Esasen dışarıya döviz çıkaramıyan Almanya için, en uygun buğday alınacak yer Türkiye olmuştur. Bu zaruretten başka, Ziraat bankasının yumuşak buğdaylarının evsaf itibarile bu satışlara tesir ettiğine şüphe yoktur.

Tiftik — Piyasada alıcı olarak yalnız Sovyet ticaret mümessilliği kalmıştır. Bu hafta içinde 145 kuruştan mal almışlardır. İngiliz firmalarından yeni talepler başlıyacağı ümit ediliyor. Maamafih, bu sene tiftik piyasası için düşünülecek bir şey kalmamıştır. Mahsulün yarısından fazlası satılmıştır.

Tütün — Piyasada esaslı bir değişiklik yoktur. Polonya tütün inhisarı mübayaata devam etmektedir. Yakında Fransız rejisinin tekrar tütün alacağından bahsediliyor.

Afyon — Bu hafta içinde, uyuşturucu maddeler inhisarı tarafından Hollandaya bir kimdar afyon satılmıştır.

Diğer taraftan, inhisar idaresi piyasadan da 25 sandık kadar afyon almıştır. Bu hareketler, pek durgun olan afyon piyasasında büyük bir alâka ve memnuniyet uyandırmıştır.

Fındık — Son günlerde Fransaya satışlar başlamıştır. Alman firmaları tarafından yakında tekrar mübayaata başlanacağından bahsedilmektedir. Yukarıda tiftik meselesinde bahsettiğimiz gibi, fındık satışları da sene için çok iyi geçmiştir. Ticaret borsası tarafından son çıkarılan istatistiklere göre, şehrimizde fındık stoku kalmamıştır.

Yumurta — Mevsim münasebetile, her sene olduğu gibi, bu sene de yumurta ticareti durgun bir devre geçirmektedir. Vakıa Türkiye - İtalya ticaret anlaşması, yumurta tacirlerimize büyük bir ümit vermiştir. Fakat anlaşma metni, henüz alâkadar dairelere gelmediği için, ümit edilen neticeler de tahakkuk etmemiştir.

Yumurta tacirleri, İspanya pazarını kaybettikten sonra yeni pazarlar aramağa mecbur olmuşlardı. Alman firmaları ile anlaşmak kabil olamamıştı. Almanlar, yumurtalarımıza karşı pek aşağı fiatler vermişlerdi.

Son günlerde, Çekoslovakyaya yapılan yumurta ihracatından da iyi neticeler alınamamıştır.

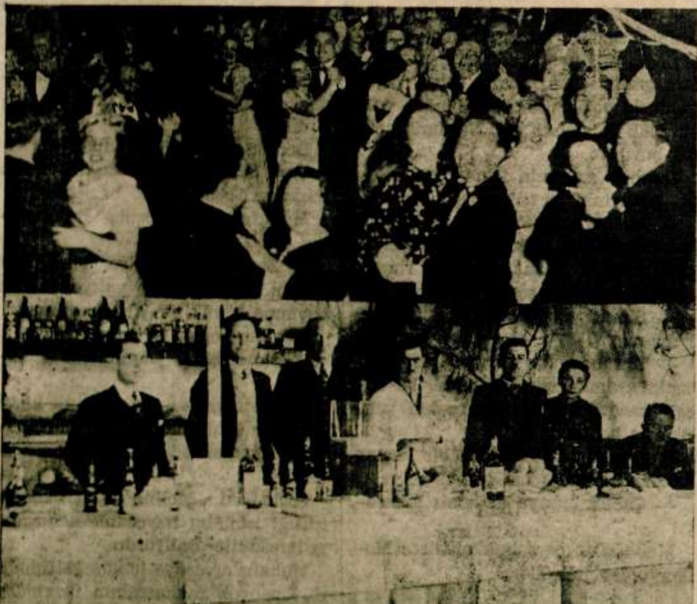
Yaş meyva ticareti — Bu hafta elma ve portakal satışları iyi geçmiştir. Romanya yolile Almanyaya 2,000 sandık kadar portakal gönderilmiştir.

Elma ihracatı pek ehemmiyetli derecede değildir. En ziyade Rize elmaları satılmaktadır. Mersin yolile Suriye ve Mısıra Niğde elmaları gönderilmektedir. Mısırdan en ziyade Amasya elması istenilmektedir. Fakat Amasyada elma mahsulü pek az olduğu için, dış piyasalardan yapılan istekleri tatmin etmek kabil olamamıştır. — *H. A.*

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Kurtuluş caddesinde Necdet, Taksim: Nizameddin, Beyoğlu: Kanzuk, Yenişehirde Baronakyan, Bostanbaşında İtimad, Galata: İsmet, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü: Agop Minasyan, Heybeliada: Halk, Büyükada: Halk, Fatih: Hamdi, Karagümrük: Ahmed Suad, Bakırköy: İstepan, Sarıyer: Asaf, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ethem Pertev, Beşiktaş: Vidin, Kadıköy: Pazaryolunda Rifat Muhtar, Modada Alâeddin, Üsküdar: Merkez, Fener: Emilyadi, Beyazıd: Kumkapıda Belkis, Küçükpazar: Hasan Hulûsi, Samatya: Yedikulede Teofilos, Alemdar: Divanyolunda Esad, Şehremini: Topkapıda Nâzım.

Aydın (Akşam) — Aydında Adana felâketzedeleri menfaatine büyük bir balo verilmiş, sabaha kadar eğlenilmiştir. Baloda, Aydının güzide ve yüksek simaları büfede vazife alarak çalışmışlardır. 500 lira hasılat elde edilmiştir. Resimlerimiz baloda dans edenleri ve büfede vazife alan güzideleri gösteriyor.

KARİ MEKTUPLARI:

Bir çıkmazın hali

Sultanahmed civarında Cankurtaran mahallesinde Yeni Saraçhane çıkmazında oturan bir okuyucumuz yazıyor:

Belediyenin köpekleri imha için temizlik memurlarının nezareti altında bir teşkilât vücude getireceğini gazetenizde okuduk. Bu tedbire diyecek yok. Yalnız temizlik memurlarının bu işe başlamazdan evvel bir defa Yeni Saraçhane çıkmazını ziyaret etmelerini rica ederiz. Bizler, kaldırımlı sokaklardan çoktan vazgeçtik. Fakat hiç olmazsa sokağımızın temizliğine bir bakılsa.

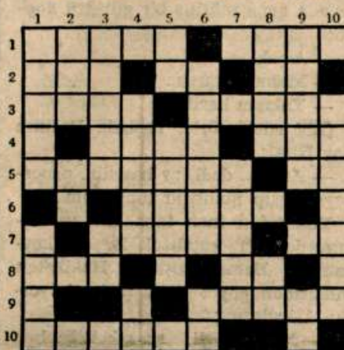
Evlerimize gitmek için bu çıkmazdan geçerken diz boyuna kadar süprüntüler ve çirkef sularından geçiyoruz. Fakat iş bununla bitse gene iyi... Evlerimize başımızdan aşağı bulaşık suyu yemeden gidebilsek bize ne mutlu...

Gaib aranıyor

Üç sene evvel ölen yüzbaşılıktan mütekait İnebolulu Cemilin kızları Emine ve Leylânın hayatta olup olmadıklarını ve nerede oturduklarını bilenlerni insaniyet namına âtideki adrese malûmat vermeleri rica olunur.

Kadıköy Recaizade sokağında 37/1 de oturan Hayriye.

BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — Kuzunun büyüğü (5) Kudurmuş (4)
2 — Avuç içi (3) Kasabın sattığı (2) Yama (2)
3 — Kanun (4) Zahire (5)
4 — Minare tepesi (4) Mükemmel (3)
5 — Bir nevi balık (7) Sanat (2)
6 — Her zaman (5)
7 — Bir isim (5) zaman (2)
8 — Bir isim (3) Nida (2)
9 — Asker evi (5)
10 — Bir isim (6).

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Tasa (5) Şark vilâyetlerimizden biri (4)
2 — İşleme (3) Nota (2)
3 — Memnu (5) sız, siz, «faydasız» gibi (2)
4 — Dolu (5) Nida (2)
5 — Sual (2) İşaret, iz (5)
6 — Meşk, vazife (6) Edat (2)
7 — Öcü, korkuluk (5)
8 — Öyle, aynen, öteki gibi (4) Çift, benzer (2)
9 — Her şeye fikir söyleyen (5) Nota (2)
10 — Çalışkan hayvan (7)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 - Köfte - Mayi, 2 - Tay, 3 - Yağma - Raci, 4 - Mi - Eteklik, 5 - Atalet, 6 - Tere, 7 - Pirzola - İz, 8 - Aşk, 9 - Zaptetmek, 10 - Un - İtaat.

Yukardan aşağı: 1 - Kıyma - Pazu, 2 - Ait - An, 3 - Akrep, 4 - Temel - Ti, 5 -Ate - Et, 6 - Et - Lâta, 7 - Mark - Taşma, 8 - Ayal - Ket, 9 - Cimri, 10 - İlik - Eza.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur. Tefrika No. 813

1903 ihtilâli, Selânikte patlıyan bombalar ve Osmanlı bankasının uçurulması

Babıâli Bulgar hükûmetinin depolarından komitecilere silâh ve bomba verilmek, komitelerin hududdan geçmelerine iğmaz eylemek suretile komiteye gösterdiği yardımları devletler nezdinde protesto etti.

Fransa, Rusya, Avusturya Bulgar hükûmetini intibaha davet ettiler. Bulgaristan tabiiyet vazifesini lâyikile ifa ettiği yolunda ötedenberi itiyad ettiği beylik cevaplar vererek bildiğinden şaşmadı.

Umumî müfettiş Hüseyin Hilmi paşa 8 kânunuevvel 1902 de Selânikte işe başlamıştı.

Rumeliye getirilen Belçikalı ve İsveçli zabitler de polis ve jandarmanın tensikini ele almışlardı.

Hüseyin Hilmi paşa bir taraftan iğtişaşın teskini ile, diğer taraftan aldığı talimatın ve padişahın kabul ettiği Viyana programının ıslahata dair hükümlerini tatbik ile uğraşıyordu.

Kosova vilâyetinde Arnavutlar ıslahat programının hafif maddelerini bile kabul etmek istemiyorlardı.

Üç, dört bin Arnavut İpek, Yakova taraflarında toplanmışlardı; Metroviçeyi tutmak istiyorlardı. Askerlerle bir müsademede arada bir çok maktuller, mecruhlar olmuştu.

Viyana ve Petersburg kabineleri diğer Avrupa devletlerinin siyasî, Balkan hükûmetlerinin silâh ile müdahalelerinden endişeye düştüler. Avusturya ve Rusya elçileri hükûmetlerinin emrile Babıâliye şu tebliğde bulundular: (1)

(Avusturya ve Macaristan ile Rusya Bulgaristanı dürüst bir durumda tutmağı deruhde eylemiş olmalarile padişahtan da politikasının ciddiyetini ispat edecek fiiliyatta bulunmasını istemekte kendilerini haklı buluyorlar. Bu fiiliyat şu iki noktada tecelli etmelidir:

1 — Arnavutların ıslahata mütemadiyen gösterdikleri muhalefetin ref'i;

2 — Islahatın ciddî ve kavi bir surette tatbiki.

Babıâli taahhüdlerini ifa etmediği takdirde Osmanlı hükûmeti tehlikeler karşısında kalacaktır.) «20 nisan 1903».

Yakova ve İpekte Arnavutlar nihayet mutavaat gösterdiler; asker kuvveti bu iki kasabaya girdi; ancak dağlarda Arnavutlar itaatsizliklerine devam ettiler.

Islahat ta yürüyebilecek bir istidat gösteremiyordu.

1902 kış aylarında bir derece yatışmış olan Bulgar ihtilâli 1903 ilkbaharında bir sene evvelkiden daha şiddetle Mekedonyayı kan ve ateş içinde bıraktı.

Bu defa ihtilâlin başında rakiblerinin muvaffakıyetsizliklerinden hız alan Boris Şarafof bulunuyordu. On senedenberi Makedonya Bulgarları (ya hüriyet, ya ölüm!) davasına kıyam için kâfi derecede hazırlanmışlardı.

1903 kânunusanisinin ikisinden dördüne kadar üç gün devam etmek üzere Selânikte bir ihtilâl kongresi aktedildi. Bu kongreye İvan Garvanof - Paniça tarafından Sofyada öldürülmüştür - riyaset etti. Kânunusaninin üçüncü günü içtimaında kongre ihtilâl kararını verdi.

Martta Kotse Delçef Dırama yanında Ankistada demiryolu üzerindeki köprüyü dinamitle uçurdu. Biraz sonra Çernopeyef ile Mitro Delçef kumandalarında iki kalabalık çete Avrethisarı taraflarında Türk köylerini, karakolları bastılar.

Nisan içinde Smilovada Manastır kongresi toplandı. Damyan Gruefin riyaset ettiği bu kongrede komite müfettişi sıfatile Boris Carafof da hazır bulundu.

Kongrede ihtilâlin, tam ayaklanmanın mahsulün idrakinden sonraya bırakılmasına karar verildi.

Gruef ve Sarafof ile Lozançeften mürekkeb üç kişilik bir «erkânıharp heyeti» ayrıldı. Bunların verecekleri kararlar komitece emir mahiyetinde sayılacaktı.

Kongrede hazır bulunmıyan reislerden Pere Toşef, Matof, Petrof geldikleri vakit umumî karargâhta rey sahibi olacaklardı. Sarafof ve Delçef tarafından kendilerine lüzumu kadar dinamit tedarik edilen çoğu Köprülülü komite fedaileri - on sekizden yirmi dokuz yaşına kadar gençler - Selânik limanında Mesajeri Maritim kumpanyasının Guadelkivir vapurunu ve Selânikteki Osmanlı bankası binasını dinamitle uçurmağa teşebbüs ettiler.

Komiteciler banka binasının karşısında bir dükkân kiralamışlar, aylarca kimse farkına varmadan bu dükkânın altından bankaya bir tünel kazmışlardı. Çıkarılan topraklar komiteciler tarafından gazete kâğıtlarına paket şeklinde sarılarak, kese kâğıtları yahut süt güğümleri içine konularak münasip zamanlarda denize dökülmüştü.

Selânik vakasından sonra işitildiğine göre komite bu hâdiseyi karar verdiğinden üç gün evvel ika eylemeğe mecburiyet hissetmişti.

Yeraltı yolu Osmanlı bankasının köşesinden ilerilemeğe başlayınca bir çöküntü ve binanın lâğım tertibatında bir bozukluk olmuş, banka idaresince bunun sebebi araştırılmağa başlanmıştı.

Diğer taraftan garib bir hal daha görülmüştü:

Lâğım yolları etrafındaki kazma gürültülerinden ürken fareler civardaki (Kolombo) oteline hücum etmişlerdi!

Otel idaresi de bu hücumdan kurtulmak için lâğım yollarına bakıp bunları ıslaha karar vermişti.

Banka ve otel idarelerince yapılan araştırmalar neticesinde yeraltında çalışan Bulgarların bir gün fare kapanında gibi yakalanmaları, bütün tertib ve gayretlerinin boşa gitmesi ihtimali hasıl olduğunu anlıyan komite yeraltı yolu banka binası altında istenilen noktaya varmamış olmasına rağmen teşebbüsü bir kaç gün evvele almak lâzım geldiğine karar vermişti.

Bu sebeple idi ki banka binası bomba ile tamamile harab olmaktan kurtulabilmişti.

Nisanın yirmi sekizinde genç komitecilerden Pavel Satef komite merkezinden aldığı on bir kilogram melliniti Selânik gümrüğünden eşyası arasında geçirmeğe muvaffak oldu! Fransız vapuruna bindi. Kamarasına yerleştikten sonra gemide muvafık bir yer aradı. Makinelerin yanında bulduğu yere dinamitleri yerleştirdi. Gemi hareket edince ağzındaki sigara ile fitili ateşledi ve buradan savuştu.

İnfilâk müthiş oldu. Liman sandalları imdada koştu. Yolcular arasında Pavel Satef de kurtarıldı.

O gün fedailerin reisi Yordan Yordanof dükkânın içinden bankaya açılan tünele girdi.

Fedailerden birisi akşama doğru gaz deposuna giderek burasını dinamitledi. Şehir karanlık içinde kalınca fedailerden diğer biri rıhtım boyundaki Elhamra tiyatrosuna bombasını bıraktı. Ahaliye:

— Çabuk kaçın! Şimdi tiyatro uçacak!

Diye bağırdı. Kaçışan halk arasına katıldı. Tiyatro binası uçtu.

Vapuru dinamitliyen fedai selâmetle kurtulunca şehir dahilinde Grandoteli, diğer biri (Yanya) kahvesini bombaladılar. Yordan Yordanof bombasını fitilledikten sonra tünel methalinden bankaya çıkarak üst katta ailesile oturan müdürün yanına koştu:

— Kaçınız, şimdi bina uçacak!

Haberini verdi. Kendisi de kaçıp kurtuldu.

(Arkası var)

(1) Victor Bérard: La révolution turque.

Her akşam bir hikâye

Av!

Dostum Rifatın evine her gidişimde beni yeni sürprizler karşılıyordu. Her ziyaretimde bir kaç yeni vazo görüyordum. Gayet samimî olduğumuz için arasıra mutfaklarına da giriyordum. Tabakları o derece çoğalmıştı ki mutfağın rafları tamamile dolmuş, ötede beride tabaktan küçük küçük tepecikler hasıl olmuştu. Sordum:

— Yahu.. bu kadar tabağı, vazoyu nerede buluyorsunuz Allah aşkına?

Gülümsedi:

— Müthiş bir menba keşfettik.. hem bizde vazolar o derece çogaldı ki istersen sana da beş on vazo hediye edelim..

— Peki ama bunların menbaı ne?..

— Anlatayım.. diye gülümsedi.. başladı:

— Bu oturduğumuz apartımanın üst katına bir çift taşındı. Genç bir karı koca.. doğrusu ikisi de biribirine uygun bir çift... Erkek yakışıklı, kadın da çok güzel.. lâkin ikisi de son derece kıskanç... Karşılarında da güzel güzel, genç genç kadınlar, sportmen delikanlılar oturuyor.. bilhassa bu güzel kadınların içinde esmer, pırıl pırıl saclı güzel bir İspanyol var... Dansöz mü imiş.. şantöz mü bilmiyorum.. ikide bir kırmızı pijamasile balkonuna çıkıyor, üstümüzde oturan yakışıklı komşuma bakarak ıslıkla ne havalar çalıyor azizim, ne havalar...

Bundan beş ay evvel gene böyle bir öğle üstü yukarıda bir patırdı koptu. Komşumun genç karısı kocasına bağırıyordu:

— Bu karşıdaki şarkıcı karıyı gene balkonlara çıkarttın...

Erkeğin sesi:

— Ben mi çıkarttım?. Ne münasebet?.. Karşımızdaki komşu balkonuna çıkmak için bizden müsaade almıyacak ya..

Kadın:

— Acaba sen kimi kandırıyorsun? Sen yüz vermesen kadın böyle pijama ile balkona fırlar mı? Hem geçen gün kapıcı görmüş, biribirinize işaret ediyormuşsunuz.

Erkek:

—Ne tuhaf kadınsın sen canım.. bir de üstelik yalan söylüyorsun..

— Ne ben yalan söylüyorum? Ben yalancı ha.. üstelik bana hakaret ha.. utanmaz... Sende utanmak olsa evde gül gibi karın dururken bu haltları karıştırmazsın.. alçak, rezil..

— E çok oluyorsun ama... Bu ne mahalle ağzı?..

— Asıl mahalle ağzı sende... Mahalle çocuğu..

— Mahalle karısı..

— Yooo.. artık ben sana tahammül edemem.. derhal evden çıkıp gideceksin..

Yukarıdaki komşularım böyle bağıra bağıra kavgadan sonra gürültüyü büsbütün azıttılar.. bir de baktım. Komşumun karısı eline ne rasgelirse pencereden aşağı fırlatıyor.. karısının bu haline komşum büsbütün sinirlendi, o da eline geçeni öteki pencereden fırlatmağa başladı... Hem de ne güzel tabaklar, ne güzel vazolar.. hepsi bizim pencerelerin önünden geçerek yere düşüyorlar, parçalanıyorlar..

Biribirlerinden hiddetlerini alamıyan karı koca tabakları, çanakları, vazoları pencereden aşağı fırlatarak öfkelerini yatıştırmağa çalışıyorlar...

Aradan iki gün geçti geçmedi bir akşam üstü baktım. Büyük bir tabak, cam eşya deposunun hamalı yukarıdaki komşular üç sandık dolusu, talaşlara sarılmış tabak, çanak, vazo, şekerlik ve saire getirdi... İçimden:

— Tabakları, vazoları yenilediler.. dedim.

Ertesi günü yukarı katta gene kıyametler kopmağa başlamaz mı? Bir ne göreyim... Yukarıda bir ses:

— Alçak!.. diye bağırıyor.. bakıyorum bizim pencerenin tam önünden şık bir vazo aşağıya bahçeye düşüp parça parça oluyor. Yukarıda bir ses:

— Rezil!.. diyor. Penceremin önünden güzel bir şekerlik uçuyor.

— Hain!.. diyen bir ses.. bir de bakıyorum. Penceremin tam yanından kristal bir şampanya kadehi gidiyor.. bahçede paramparça oluyor.

Âdeta bir tabak, vazo, şekerlik, kadeh yağmuru... Onlarla beraber benim de içim parça parça oluyordu. Hani uzansam balık tutar gibi vazoları, tabakları, penceremin önünden geçerken yakalayıvereceğim.

Ertesi günü gene tabak deposunun hamalları üç dolu sandık getirdiler. Bir hafta geçince tekrar apartımanın etrafından tabaklar, çanaklar, bardaklar, şekerlikler uçuşmağa başlayınca bu sefer kararımı verdim. Yukarıya komşulara çıkıp:

— Yahu.. genç evlâtlar... Şu hiddetli anınızda bu güzel şeyleri kıracağınıza bana veriniz, ve farzediniz ki bunlar kırılmıştır... Demek münasib olmıyacaktı.

Bunun için daha akıllıca bir çare buldum. «İş bilen kılıç kuşanır» derler, doğrudur..

Ben de tuttum. Komşumun pencerelerinin hizasında kendi pencerelerimin önüne birer ağ yaptırdım..

Onlar böyle ayda dört beş kere kavga edip ellerine geleni pencereden aşağı fırlatınca o canım tabaklar, vazolar, şekerlikler, kristal kadehler, bardaklar hep, uskumrunun dalyana düşmesi gibi bizim ağa düşüyor, velhasıl senin anlıyacağın biz açık havada dalyan kurduk. Lâkin balık yerine tabak, çanak, kadeh, vazo ve saire avlıyoruz... Hani nerede ise bir tabakçı dükkânı açacağım. O derece bol kavga ediyorlar ve ben o derece bol tabak avlıyorum.

Tam biz bunları konuşurken yukarıda gene müthiş bir gürültü koptu:

— Alçak..

— Mahalle karısı..

— Yalancı herif...

Gibi edebî sözler başladı. Dostum bay Rifat:

— Aman.. dedi, av başladı.. pencereye koşup mahsulü toplıyalım..

Yukarıdan inen tabaklara ve saireye dostum «mahsul» ismini koymuştu. Hemen koştuk. Hakikaten yukarıdan gayet enfes şeyler iniyordu. Arkadaşım:

— Aizim.. dedi, şu şekerliğe bak bir kere..

— Enfes..

— Ya bu likör kadehleri..

— Hârika..

Dostum atılan bütün şeyleri birer birer topluyordu.

— Her apartımanın bir iyi tarafı olabilir. Meselâ kiminin manzarası, kiminin havası, kiminin dahilî tertibatı güzeldir. Bu apartımanın da işte bu güzelliği var..

Karşıki apartımana bakınca kavganın neden çıktığını anladık. Çünkü güzel İspanyol, şık pijamasile balkonda idi.. arkadaşım:

— Bu İspanyol kadının sayesinde az zamanda tabak tüccarı olacağım.. dedi..

Ben eve giderken düşünüyordum. Bizim üstümüze de böyle hiddetli bir karı koca taşınsa da ben de apartımanıma böyle bir ağ kursam..

(Bir yıldız)

Radyo

14 Kânunusani 937 Perşembe

İstanbul: Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25-14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 18,30 Güneş klübünden naklen konferans: Bolu saylavı Cevat Abbas tarafından (Spor ve sportmen kelimelerinin türkçe olduğu hakında), 19,30 Konferans: Türk kuşu İstanbul şubesi başkanı emekli tayyarecilerden bay Nuri tarafından, 20 Rifat ve arkadaşları tarafından, Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Saat ayarı ve orkestra, 22 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30 Plâkla sololar, 23 Son.

15 Kânunusani 1937 Cuma

Öğle neşriyatı — 12,30: Plâkla Türk musikisi, 12,50: Havadis, 13,05: Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14: Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı — 18,30: Plâkla dans musikisi, 19,30: Spor musahabeleri: Eşref Şefik tarafından, 20: Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 20,30: Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21: Saat ayarı ve orkestra, 22: Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı, 22,30: Plâkla sololar, 23: SON.

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Zilkade 1 — Ruzu Kasım 68

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,35	2,21	7,19	9,46	12,00	1,37
Va.	5,38	7,24	12,23	14,50	17 04	18,40

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No 13

BORSA

Istanbul 13 Kânunusani 1937

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	96,50	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	97,75	T.C. Merkez	
Ünitürk I	22,75,—	Bankası	95,—
» II	21,35,—	Anadolu his.	22,20
» III	21,30,—	Telefon	6,75
Mümessil I	40,20	Terkos	11,75
» II	37,—	Çimento	13,60
» III	—	İttihat değir.	10,60
İş Bankası	10,—	Şark »	0,80

Para (Çek fiatleri)

Paris	16,97,—	Prağ	22,61,35
Londra	621,—	Berlin	1,96,57
Nev York	79,10,—	Madrit	7,56,—
Milâno	15,02,57	Belgrad	34,30,—
Atina	88,24,50	Zloti	4,18,67
Cenevre	3,44,44	Pengo	4,38,80
Brüksel	4,69,—	Bükreş	107,89,—
Amsterdam	1,44,84		
Sofya	64,41,25	Moskova	25,10,—

Ticaret ve zahire borsas

13 Kânunusani fiat ve muameleleri

1 — **İthalât:** Buğday 615, arpa 90, çavdar 27, yulaf 15, yapak 24, mısır 18, beyaz peynir 7,1/4, un 30,1/2, pamuk 2, keten tohumu 1, zeytinyağ 56,3/4, ton, afyon 120 kilo.

İhracat — Tiftik 24,1/4, yapak 54, iç ceviz 6, K. ceviz 10 ton.

2 — **Satışlar:**

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 32 paradan 7 kuruşa kadar, buğday sert kilosu 6 kuruş 25 paradan 7 kuruş 5 paraya kadar, arpa kilosu 5 kuruş 10 paradan 5 kuruş 12,1/2 paraya kadar, çavdar kilosu 5 kuruş 35 paradan 6 kuruşa kadar, mısır sarı kilosu 4 kuruş 30 paradan 4 kuruş 35 paraya kadar, tiftik mal kilosu 142 kuruş 20 paradan 147 kuruş 20 paraya kadar, yapak Anadol kilosu 60 kuruştan 65 kuruşa kadar, kuzu yünü kilosu 85 kuruştan, zeytinyağ 1. yemekli kilosu 59 kuruştan.

3 — **Telgraflar:**

Londra: Mısır Lâplata II. kânun tahmili korteri 23 şilin 9 Peni Ki. 3 Kr. 38 S., Londra: Keten T. Lâplata II. kânun tahmili tonu 12 Sterlin 5 şilin Ki. 7 Kr. 48 S., Anvers: Arpa Lehistan II. kânun, şubat tahmili 100 kilosu 120 B. Frank Ki. 5 Kr. 11 S., Liverpul: Buğday mart tahmili 100 libresi 8 Şi. 9,3/4 Peni Ki. 6 Kr. 30 S., Şikago: Buğday Hartvinter mayıs tahmili buşeli 134,1/8 sent Ki. 6 Kr. 21 S., Vinipek: Buğday Manitoba mayıs tahmili buşeli 28,1/8 sent Ki. 5 Kr. 93 S. Hamburg: İç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 160 R. Mark Ki. 81 Kr. 37 S. Hamburg: İç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 159 R. Mark Ki. 80 Kr. 86 S.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 74

— Onu ben İspanyollardan haber getirsin diye göndermiştim, dedi, halbuki o, Muhammerelilerin yardımını temin ettiğini söylemiş. Ben Muhammerelilerin bizim için bir koyun bile feda etmiyeceklerini bilirim. Kalenin bütün kapılarını iyice kapatınız! Ve gece böyle bir baskına uğrarsanız, hemen top ateşile hainleri püskürtünüz!

İbrahim bu emri verdikten sonra, akşam güneşi batarken, denizdeki gemilerden bir kısmının daha demir alarak uzaklara çekildiğini gördü.

İspanyollar Malka limanından birer ikişer neden ve nereye gidiyorlardı?

Gerçi İbrahim iş başına geçtiği gündenberi top ateşi hızlanmış ve gülle yağmuru düşmanı hayli yıldırmıştı. Fakat, donanmanın limanı terketmesi, gülle yağmurundan ziyade düşman için bir başka tehlikenin yüz gösterdiğine delâlet etmiyor miydi?

MUHAMMARALILAR, KALE KAPISI ÖNÜNDE..

Muhammara göylüleri sözlerinde durmuşlardı..

Yüksek dağların yamaçlarına esmer gölgeler düştüğü zaman, Muhammaralılar, Malkanın şark kapısına dayandılar ve hep bir ağızdan:

— Yaşasın Endülüslüler.. var olsun Malka kahramanları..

Diye bağrıştılar.

Şeyh Said kapıya yaklaştığı zaman, surların tepesindeki nöbetçiler (yasak!) borusu çalıyorlardı.

Ve kale kapısı kapalıydı.

Şeyh Said birdenbire şaşaladı..

Yüksek sesle nöbetçilere haykırdı:

— Biz Ahmed Selimin daveti üzerine bütün çoluk çocuğumuzla, bütün erzak ve silâhımızla yardıma geldik.. haydi, açın kapıyı da girelim içeriye!

Nöbetçilerden biri:

— Şimdiye kadar neredeydiniz?

Diye cevap verdi.

Şeyh Said, kaleden kendisini başka türlü karşılıyacaklarını umduğu için, nöbetçinin bu sözünden fena halde hiddetlenmişti. Köylüler:

— Bu ne rezalet.. hem bizi davet ediyorlar.. hem de kale kapısını açmıyorlar!

Diyerek söylenmeğe başlamışlardı.

Maamafih gürültü uzun sürmedi..

Nöbetçilerden biri ayni zamanda Muhammaralıların kale kapısında beklediklerini İbrahime haber vermişti. Çok sürmedi.. İbrahimi sedye ile şark kapısına getirdiler.

İbrahim ve arkadaşları, Muhammaralıların Malkaya yardıma geleceklerini ummadıklarından, bu haberi alır almaz şark kapısına koşmuşlardı.

İbrahim surların tepesinden kale kapısı önünde bekleşen köylüleri görünce:

— Molina yalan söylememiş..

Diye mırıldandı. İçinde ufak bir şüphe vardı: Sakın Muhammaralılar İspanyollara satılmış olmasınlar?

İbrahim:

— İlkönce Muhammara şeyhini alınız içeriye.. bir kere kendisile görüşelim. dedi.

Kapıyı açtılar.. şeyh Saidi içeriye aldılar.. surlara çıkardılar.

Şeyh Said:

— Beni Ahmed Selimin yanına çıkarınız! O, beni çok iyi tanır. Zaten bana haber gönderen de odur.

Diyordu. Şeyh Said, sedye içinde yatan bir zabitle karşılaşınca şaşırdı.

İbrahim:

— Sizi buraya kim çağırdı?

Diye sordu.

Şeyh Said yarı hiddet, yarı hayret içinde bocaladı:

— Fatma adlı bir genç kadın geldi.. Ahmed Selim tarafından geldiğini söyledi.. bizi ayaklandırdı.. İspanyollara sezdirmeden, ansızın çoluk çocuğumuzla yola çıktık.. iki binden çok eli silâh tutarımız var. Yardıma geldik buraya..

İbrahim sedyenin içinde gülümsedi.. gözlerinin içi ışıldamağa başladı.

O, Molinanın (Fatma) adile Muhammaralılara gittiğini anlamakta gecikmemişti Fakat, ihtiyata riayet etmiş olmak için, şeyh Saide sordu:

— Şimdi sana Fatmayı göstersek tanır mısın?

— Tanımaz olur muyum? Dün gece benim evimde misafir kaldı.. bu sabah kendisini Muhammaradan yola çıkaran benim.

İbrahim muhafızlardan bir kaçını kalenin zindanlarına gönderdi:

— Çabuk buraya getiriniz Fatmayı!

Muhafızlar çarçabuk gittiler.. Molinayı alıp getirdiler.

***

«ALLAH, HİÇ BİR SUÇLUYU CEZASIZ BIRAKMAZ!»

Şeyh Said surların üstünde İbrahimla konuşurken, muhafızlar, ellerinde taşıdıkları bir sedyeyi kalenin dar merdivenlerinden yukarıya çıkarmağa uğraşıyorlardı.

İbrahim sedyeyi görünce titredi:

— Birini mi vurdular.. bu gelen kimdir?

Muhafızlardan biri:

— Ya seydi! Siz Molinayı getirmemizi emretmediniz mi? İşte onu getirdik..

Dedi. Sedyenin üstü kapalıydı.

Şeyh Saidle İbrahim şaşkın ve mütehayyır.. biribirlerine bakıştılar.

Muhafızlar heyecanla anlatıyordu:

— Zindandan içeriye girdiğimiz zaman, Molina yerde yatıyordu.. ve boynuna büyük bir yılan sarılmıştı.

İbrahim boğuk bir sesle bağırdı:

— Ne dediniz.. yılan mı sarılmıştı?

— Evet.. içeriye girer girmez kargı ile yılanı öldürdük. Fakat, yılan, Molinayı biz gelmeden çok önce boğmuştu.

Şeyh Said, Molina adını ilk defa işittiği için, bu heyecanlı konuşmayı tereddütle dinliyordu.

Muhafızlar sedve icinde getirdikleri İspanyol rakkasesinin üzerindeki örtüyü açınca, şeyh Saidin tüyleri ürpermişti. Birdenbire kendini tutamadı:

— Fatma.. ta kendisi.

(Arkası var)

Türklere şiddetli zulüm ve işkenceye başlandı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

cebren ve para zoru ile getirilmişlerdir.

11 son kânunda Antakyada yapılan Arap nümayişi için 2000 Suriye lirası verilmiştir.

TERCÜMANLAR TEVKİF EDİLDİ

Hama 13 (Hususî) — Antakyadaki Türk heyetin müşahidlerle konuşmalarında tercümanlık etmiş olan Mehmed Halef ve Ali Muhsin Bereket Fransızlar tarafından tevkif edilmişlerdir. Bu tercümanların kabahati Türklerin dileklerini olduğu gibi müşahidlere söylemiş olmasıdır.

TÜRKLERİN NÜMAYİŞİ

Halep 13 (Hususî) — Son kânunun 12 inci günü Türkler tarafından Antakyada sabahtan öğleye kadar süren muazzam nümayiş yapılmıştır. Havanın kar fırtınası ile kapanmış olmasına rağmen nümayişe 20,000 den fazla insan iştirak etmiştir. Kadınlar, erkekler mektep talebeleri de muazzam kafileler halinde nümayiş kafilesine karışmışlardır. Hasta kadınlar bile başkalarının yardımı ile nümayiş kafileleri arasına girmişlerdir. Antakyadaki bitaraf müşahidler nümayişi köprü civarında bir binanın kapısı önünde seyretmişlerdir. Kendileri halk tarafından selâmlanmışlardır. Türk halkı nümayiş esnasında «yaşasın Atatürk, yaşasın istiklâl, yaşasın Hatay» diye çağırmışlardır.

TÜRKLERE TEMBİHAT!..

Lâzkiye 13 (Hususi) — Reyhaniyedeki kanlı hâdiseyi takip eden günün akşamı Kırıkhan Mesalihi hassa zabiti, jandarma vasıtasile Türk ileri gelenlerini toplamış ve kendilerine aslâ Suriye aleyhtarlığı yapmamalarını, Fransızlara aleyhtarlık yaptıkları takdirde akibetlerinin feci olacağını söylemiştir.

TÜRK MAHALLELERİ KORDON ALTINDA

Humus 13 (Hususi) — Reyhaniye hâdisesinden sonra Türk mahalleleri, jandarma ve milisler tarafından kordon altına alınmıştır. Kânunusaninin onuncu akşamından itibaren Türk mahallelerinde dolaşan devriyeler tarafından sokaklardan geçen Türklerin üzerleri aranmıştır. Her tarafta inzibatî tedbirler alınmıştır.

TÜRK YARALILARA BAKILMIYOR

Halep 13 (Hususî) — Reyhaniyede yaralanan Araplar hükûmet ve mesalihi hassa zabiti tarafından itina ile tedavi edilmişlerdir. Arap yaralılardan sekizi, Vataniler tarafından Halep hastanesine nakledilmişlerdir. Türk yaralıları hakkında hiç bir sıhhî yardım tedbiri alınmamıştır. Hattâ doktor getirilmek istendiği zaman.. mahallî hükûmet tarafından mümanaat edilmiştir. Halka verlein cevap şu olmuştur:

Doktor mesalihi hassa zabitinin yanındadır gelemez..

TÜRKLERE ŞİDDETLİ CEZALAR

Halep 13 (Hsusî) — Reyhaniyedeki hadisenin sebebi Araplar olduğu halde mahallî hükûmet tarafından Araplara bir sorgu bile sorulmamıştır. Buna mukabil Türkler aranmış, bunlar arasında tevkifat yapılmıştır. Hattâ muhafızlıktan mahallî hâkimliğine verilen bir emirde Türklerin şiddetle cezalandırılmaları bildirilmiştir.

Esasen Kırıkhandaki sulh hâkimi Türklerin aleyhinde olduğunu müteaddit defalar izhar etmiş bir adamdır. Son hadiseden dolayı da Türkleri şiddetle cezalandıracağını söylemiştir.

Türkler bu hâkime itimat edemediklerini müşahidlere bildirmişler ve tahkikat heyetine bir de Türk hâkimi ilâvesini istemişlerdir.

REYHANİYEDE ZULÛM BAŞLADI

Şam 13 (Hususî) — Reyhaniyede zulûm başlamıştır. Polisler, jandarmalar, milisler kol, kol Türk evlerini basıyorlar. Halk sokaklara çıkamıyor. Türklerden Abdürrahman, Şeyh oğlu Sırrı ve Hamidi tevkif etmişlerdir. Bir çok Türk te tevfik edilmek üzere aranmaktadır.

YARALI TÜRK

Araplar tarafından ağır yaralanan Mehmed adındaki Türkün ikamet ettiği yere hekim ketirilmesi için müracaat edilmişse de zabıta kuvvetleri tarafından müsaade edilmemiştir. Yaralının hali çok fecidir.

Trablusşam 13 (Hususî) — Son kânunun onuncu günü Reyhaniyede vukubullan hadiselerden sonra Türk halkı Suriye zabıtası tarafından silâh kuvvetile dağıtılmıştır.

Vakit kazanmak İstiyorlar

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

FİGARONUN BİR MAKALESİ

Paris 13 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

M. Ormesson, Figaro gazetesinde Sancak ihtilâfını, Fransanın bu havaliden çekiliyor sanılmasile uyanan eski Türk - Arap düşmanlığı ile izah ediyor. Muharrir, Suriyeyi İtalyaya devir yahut Anadoluda yeniden nüfuz mıntakaları taksimi ihtimali gibi faraziyeleri gülünç bularak diyor ki:

«1935 kânunusanisinde Roma itilâfı Fransa ile İtalya arasında Avrupa harici bütün meseleleri tasfiye etmiştir.

Türkiye, itirafından zevk duyduğumuz bir dürüstlükle faal bir tadilcilik politikası takip ediyor. Hitlerin usulüne, dostça müzakere yolunu tercih ediyor. Boğazlar zaferinden sonra, Cenevre ve Paris müzakeratını anlatırken Cemiyeti Akvamın esas meseleye karışmıyacağını söylüyor ve Ankaranın sinirliliğinin sakinleşeceği ümidini izhar ederek diyor ki: «Fransa, taahhütleri ve müdafaasile mükellef olduğu umumî menafile kabili telif tarzı halleri tedkikten kaçınmıyacaktır. Fakat bunu yaparken giriştiği taahhütlerle haiz olduğu menafiden de feragat edemez.»

Cenevreden Petit Journala bildiriliyor: «Konsey içtimamın tehiri iyi bir alâmet sayılıyor. Burada Türkiyenin teşriki mesaisine çok ciddî ehemmiyet verilmekte onu Cemiyeti Akvama darıltacak her hangi kararların elim netayicinden korkulmaktadır. Fransız tezinin doğruluğundan kimse şüphe etmiyor. Bir anlaşma temenni olunuyor.

Çok iyi çalışan Çankırı bekçilerinden bir grup

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
«Akşam»ın Pazar, Salı ve Perşembe nüshalarında çıkar.

1 — İş arıyanlar

MUHASİB — Daktilo, Fransızca, Almanca bilen çok tecrübeli bir muhasib iş arıyor. Günde bir kaç saat için defterinizi ve mnhaberatınızı temin eder. Akşamda «Katib» rümuzile mektupla müracaat. —

İŞ ARIYOR — Hiç kimsesiz 19 - 20 yaşlarında okur yazar namuslu bir Türk genci fabrikalarda veya buna benzer bir müessesede iş arıyor. Bu genç namuslu bir aileye evlatlığı da kabul eder. İstiyenlere her hususta kefil de verir. Talip olanlar Akşamda S. L. rümuzile mektupla müracaat etsinler. —

TÜRKÇE, ALMANCA, İNGİLİZCE, FRANSIZCA — Dört lisanı iyi bilen tecrübeli muhasip iş arıyor. Günde birkaç saat veya bütün gün çalışır· Adres: Galata posta kutusu No. 1323. — 1

BİR FRANSIZ MÜREBBİYE — Üçten yedi yaşına kadar çocuklara bakar. Adres, L. M. Yeşil sokak Mo. 11 Beyoğlu. — 3

İŞ ARIYOR — Ayak işlerinde çalışacak bir genç iş arıyor. Kefil ve teminat verebilir. A H - 2 rümuzuna mektupla müracaat. —

OKUR VE YAZARIM — Doktor yanında ve yazıhanelerde ve bu gibi müesseselerde iş arıyorum. 35 yaşındayım, oldukça iyi bir aileye mensubum. Felâketzedelik hariçte iş aramağa sevketmiştir. Adresim: Beyoğlu Sakızağacı caddesi No. 151 C.E. —

2 — İşçi arıyanlar

HER YERDE — Tanınmış kutu çaylarımızı taşrada, yahud İstanbulda komisyonla satacak satıcılara ihtiyaç vardır. Beş lira depozito ile 9 - 12 arasında müracaat. Dördüncü vakıf han asma sokak No. 29 — 2

MUHASİP — Merkezi İstanbulda olan ve anadoluda iş yapan bir inşaat şirketinin muhasebesini tutabilecek muktedir bir genç muhasip isteniyor. Taliplerin tahsil derecelerini, vesaik suretlerini ve isteyecekleri maaşı bildiren mektubile Akşam gazetesinde K.Ş. rümuzuna müracaat. — 3

3 — Satılık eşya

SATILIK CİVCİV MAKİNESİ — Altmış yumurtalık bir İngiliz civciv makinesi iki ana makinesile birlikte satılıktır. Arzu edenler Bostancıda Bağdad caddesinde 425/1 No. lı Bay Nazmi evine müracaat. — 6

TEKSıR MAKİNESİ — Şirketler, müesseseler, mektepler için her türlü sirküler, fatura, plân ve saireyi saatte beş bin tane teksir edebilecek kullanılması kolay el ve elektrikle işler rotafix marka en son model hiç ambalâjı açılmamış teksir makinesi. Bu makinenin eski modellerini burada altıyüz liradan aşağı vermezler. Bizimkinin fiyatı maktuan (450) liradır. Müracaat, her gün Ankara caddesi, 119 Bay Rüştüye. — 3

4 — Kiralık-Satılık

ECZANE — Kayseride Kayseri eczanesi sahibi eczacı Bay Hazım lâburatuvarını İstanbula nakledeceğinden eczanesini satmak arzusundadır. Talip olanların kendisine müracaatları. — 4

SATILIK KÖŞK — Boğazın en güzel yeri olan paşa bahçesinde mükemmel bir köşk müsaid bir fiatla satılıktır. malûmat için Akşam gazetesinde Bay Fuada müracaat. Telefon: 20113—7

ACELE 1100 LİRAYA SATILIK EV— 10 oda, 2 büyük sarnıç, kuyu, bahçe, Çamlıcaya nazır, elektrik mevcut kullanışlı ev satılıktır. Üsküdar İnadiye Hakimiyeti milliye caddesi 159 numaraya müracaat. — 1

ACELE 1800 LİRAYA — Büyükdere Sefarethane sokağında iskeleye iki dakika mesafede nim kâgir sekiz odalı, yağlı boyalı apartıman tarzında iki mutfak, iki helâ, ayrıca çamaşırlığı, terkosu, elektriği olan 26 No.lı hane satılıktır. Görmek için içindekilere, görüşmek için Feneryolunda istasyon karşısında 16 No.ya müracaat. — 4

1900 LİRAYA ACELE — Atik Alipaşada Çenberlitaş tramvay durak mevkiinde üstünde oda ve helâsile 26 No.lı tütün vesaire satılan kâgir dükkân satılıktır. Almak için Feneryolunda istasyon karşısında 16 No.ya müracaat. — 4

15 METRELİK SIRASELVİ CADDESİ ÜZERİNDE — Ve arkası denize nazır 8,70 X 29 ebadındaki arsanın 8,70X19,5 ebadına mebni modern tarzı mimarîdeki apartıman inşaatı bütün malzemesile taşraya azimet dolayısile müsait fiatle satılıktır. Müracaat yeri: Sıraselvi caddesi 156 No.lı Fehmibey apartımanı üçüncü kat. — 14

SATILIK BİNA — Erenköyünde Sahrayi cedid Kayışdağı caddesinde 183 dönüm ârazi muhtelif meyva ağaçları 8 aded tatlı kuyu kireç ocağı, kireç yakmak için taş ocakları, ayrıca 6 odalı bir kâgir binası mevcud ârazi acele ve ucuz olarak satılıktır. Otobüse şimendifere yakındır. Ayni mahalle müracaat. —

ACELE SATILIK DÜKKÂN — Kapalı Çarşının en işlek mevkiinde ayda altmış lira icar getiren dükkânın yarım hissesi satılıktır. Kapalı Çarşı Kalpakçılar caddesi No. 117-119. — 5

ACELE UCUZ SATILIK EV — Kandillide sekiz odalı, su, elektrik tesisatı mevcut Boğaza nazır bir ev satılıktır. Evi görmek için Kandillide simsar bay Ömere, görüşmek için Ortaköyde Sandalcı Mecit sokak 25 No.da baytar bay Mustafaya müracaat. — 8

ACELE DEVREN SATILIK TÜTÜNCÜ VE BAKKALİYE DÜKKÂNI — sahibi Taşraya gidileceğinden satılık dükkân: Saraçhanebaşı Temiz fırın karşısında 265 No.lı dükkânın içindekine müracaat. —

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Tütüncü dükkânı Beyazıt Darülfünun caddesi No. 27. Sahibinin taşraya gideceğinden devren satılıktır. İçindekine müracaat. —

GALATASARAYDA — Yeniçarşı caddesinde yeni yapılan 24 No.lı Drama apartımanının 4 ve 5 sayılı katları kiralıktır. Atelye için elverişli ve Marmara ve Boğaziçine nezareti vardır. Kapıcıya müracaat. —

YENİKAPI — Çeşme sokak 50 No.lı hane acele satılıktır, Beş oda, iki mutfak, iki helâ, kuyu ve sarnıcı havidir. Taliplerin karşısında 21 No.ya müracaatları. —

VİLLÂ — Boğaziçinde Çengelköyünde iskele yanında yeni yalı. Betonarme 934 modeli, kübik, cadde ve deniz tarafında muntazam bahçeler, havuz, yüzlerce renkli balık, nadide meyva ağaçları, yediveren Avrupa gülleri, kayıkhane hem deniz banyosu, kamerye, bahçede tenvirat, yalıda terkos, telefon, gaz, elektrik, geniş oda ve salonlar, çift mutfak, çift banyo, sığınak ve bütün istirahati havi Boğazın en güzel villâsı satılıktır. Taliplerin içindekilere veyahut 38-98 numaraya telefonla müracaatları. — 4

BEYOĞLU BALIKPAZARINDA — Üzerleri salonlu betonarme iki dükkân birden kiralık ve satılıktır. Müracaat için Harbiye mektebi karşısında 295 numaralı evde bay Leona. — 4

BEYOĞLUNDA KİRALIK ODA — Her türlü konforu havî aile içinde temiz mobilyalı oda. Telefon. Beyoğlu Mis sokak Marmara apt. No. 3 —

SATILIK — Babıali Cağaloğlu yokuşunda (37) hanenin nısıf hissesi satılıktır. Dördüncü Vakıf han Asma kat 15 No. ya müracaat. — 2

5 — Müteferrik

KIRAATHANE — Merkez bir yerde işlek yeni mobilyeli bir kıraathane kiralıktır. Tutmak isteyenler akşam gazetesinde K. rümuzuna mektupla müracaat etsin. Ortak da alınır. — 1

ALMANCA, İNGİLİZCE VE FRANSIZCA — (Bahusus ticaret şubeleri için) İstanbulun müteaddit okullarında resmen vazifeli, diplomalı bir Alman öğretmeni tarafından gayet seri ve ciddî metodlarla ders verilmektedir. Bundan maada, mekteplerde tedris edilen her branş üzerine yardım dersleri verilir. Şerait rekabet kabul etmiyecek derecede müsaittir. (Akşam)da «Terakkı» rümuzuna mektupla müracaat ediniz. — 14

ALMANCA DERSLERİ — Bir Alman muallimesi gayet ucuz fiatle Almanca dersleri veriyor. F. B. 10 mektupla mürabaat. —

MAHALLEBİCİLİK İÇİN — İşlek bir yerde lüks mahallebi dükkânı kiralıktır. Ortak ta yapılır. Mahallebicilik bilenlerden tutmak isteyenler (Akşam) gazetesinde M. rümuzuna mektupla müracaat etsin. —

ORTA MEKTEP VE LİSE TALEBELERİNE — Muktedir bir muallim tarafından az ücretle riyaziye, fen bilgisi ve fizik dersleri veriliyor. Size az zamanda mükemmel olarak derslerinizi öğretir ve imtihanınıza hazırlar. Akşam gazetesinde RD. Öğretmen rümuzuna mektupla müracaat ediniz. —

DANS DERSLERİ — Hususî ve münferiden (asrî dans dersleri) Beyoğlu, Karlman karşısında eski Polonya Nur Ziya sokak No. 3. Müracaat saatleri: (12-14) (17-20) ye kadar profesör Panosyan. — 5

ALMANCA DERSLERİ — Berlin üniversitesinden edebiyat ve felsefe agrejeliğine malik ve İstanbul üniversitesinde lisan tedris eden - Fransızca ve İngilizceye vakıf - genç bir Alman profesörü hususî veya grup halinde Almanca dersleri vermektedir. Muhtelif ticaret şubeleri ve bakalorya imtihanlarına hazırlık dersleri. Esaslı ve en serî yeni usullerle tedris eder. Fiatlar mutedildir. «Prof. M. M.» rümuzile (Akşam)a mektupla müracaat. — 15

DANS BİLMEYENLERE MÜJDE — En kısa bir zamanda iyi dans öğrenmek isterseniz ve ucuz bir fiat ile vakit kaybetmeden bay Yorgoya müracaat ediniz. Adres Beyoğlu Tokatlıyan arkası Topçekenler sokak No. 31, 1 ci kat. — 3

İNGİLİZCE FRANSIZCA DERSLER — Tecrübeli profesör tarafından Mektepler için talebe hazırlıyor. Fiatlar müsait Kadıköy Hale sinema civarında, Hacı Şükrü sokak No. 10. Diğer yerler mektupla Akşamda prof. Leo adresine. — 5

FABRİKA TEMSİL VE İTHALÂT KOMİSYONCULUĞU YAPAN — Ve Avrupada çok tanınmış bir ev işleri idare ve takip edebilecek genç, iş bilir sermayeli bir ortak arıyor. Tafsilâtlı mektupla müracaat edilmesi. Harbiye Sürpagop: Sürpagop Apartıman No. 8. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden TSF - MM - AA - DRA - KŞ Kürk - Eczacı - SL - K - TF - PDT 12 0 - RD - Öğretmen - FB 10 namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Şartnamesi mucibince muhtelif eb'atta tüylü, tüysüz (32) adet lito makinelerine mahsus kösele merdane pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 29/1/937 tarihine rastlıyan cuma günü saat 16 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (205)

★

180 000 adet bobin 26 1/2 milim II sigara kâğıdı.
20 000 » » 26 1/2 milim I külü yapışan sigara kâğıdı.
120 000 » » 28 milim II sigara kâğıdı

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı 320,000 adet bobin sigara kâğıdı şartnamesi mucibince pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 1/II/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 15 de Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınabilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (75)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Tahmin edilen bedeli (3225) lira olan 15 ton gaz, 29/İkincikânun/937 tarihine raslıyan cuma günü saat 14 de açık eksiltme usulile alınacaktır.

Muvakkat teminatı «241» lira «88» kuruş olup şartnamesi her gün komisyonda parasız verilir.

İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesaik ile ve belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonumuza müracaatları. (200)

★

M. M. Vekâleti Deniz Merkez satın alma komisyonu reisliğinden:

Cinsi	Muhammen bedeli Lira	Teminat miktarı Lira
36 MAD 580 tipi ekimolâtör malzemesi	20310	1524

1 — Yukarıda cinsi ve bedeli ile teminat miktarı yazılı sekiz kalem Ekimölâtör malzemesinin kapalı zarfla münakasası, 15/Şubat/937 pazartesi günü saat 14 de Ankarada M. M. vekâleti binasındaki komisyonumuzda yapılacaktır.

2 — Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün Merkez Komisyonumuza ve nümunelerini görmek isteyenlerin de İstanbul Kasımpaşada Deniz Levazım satınalma komisyonuna müracaatları.

3 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanun hükümleri dahilinde vesaik ve teminatı havi mektuplarını eksiltme günü saat «13» e kadar komisyona vermiş bulunmaları. (3849)

★

Ussübahri satınalma komisyonundan:

Cinsi	Miktarı	Tahmin tutarı Lira Ku.	İlk teminatı Lira Ku.
Ekmek	360,000	36,000	2700 00

Komutanlık kara erleri ihtiyacı için yukarıda miktarı yazılı ekmek kapalı zarf usulü ile 22/İkinci kânun/937 gün ve saat 14 de eksiltmesi yapılacaktır. Şartname 180 kuruş bedel mukabilinde komisyonumuzdan ve İstanbul Deniz levazım satınalma komisyonundan alınabilir. İsteklilerin kanunî belgelerile yukarıda miktarı yazılı teminat mektuplarile birlikte teklif mektuplarını muayyen gün ve saatten bir saat evveline kadar İzmit Tersane kapısındaki komisyona vermeleri. (22)

İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Ordu hastaneleri için yedi yüz adet yüz havlusu 26/1/937 salı günü saat 14 de Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 560 liradır. İlk teminatı 42 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (277) (121)

★

Ordu hastaneleri için 120 adet sofra örtüsü, 700 adet peçete 25/1/937 pazartesi günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 369 liradır. İlk teminatı 27 lira 67 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (278) (122)

★

Ordu hastaneleri için 350 adet yatak örtüsü 26/1/937 salı günü saat 15,30 da Tophanede satınalma komisyonunda açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 700 liradır. İlk teminatı 52 lira 50 kuruştur. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber belli saatte komisyona gelmeleri. (279) (123)

★

Kuleli askerî lisesi için 2400 adet fildekos fanilâ 1200 adet spor fanilâsı 3600 adet kemerli patiska don 1200 adet patiska spor donu, 8000 çift çorap 3250 adet mendil 26/1/937 salı günü saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 7838 liradır. İlk teminatı 587 lira 85 kuruştur. Şartname ve nümuneleri komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel [illegible]

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Muhammen bedeli (13407,90) lira olan 12000 darhat kayın traversi ile (3) takım (189) adet kayın makas traversi 29/1/937 cuma günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1005,59) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, Resmî gazetenin 7/5/936 gün ve 3297 numaralı nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden, Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden Eskişehir ve İzmir mağazalarından dağıtılmaktadır. (185)

★

Muhammen bedeli (7740) lira olan 180,000 desimetre murabbaı döşemelik keçi derisi 27/1/937 çarşamba günü saat 15 de kapalı zarf usulile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenler 580 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, resmî gazetenin 7/5/936 T. 3297 No. lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinde, Haydarpaşada Tesellüm ve sevk şefliğinde dağıtılmaktadır. (149)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Taşra teşkilâtımızda açık ve açılacak olan muhakemat şubeleri âmir ve memurlukları için imtihanla memur alınacağından aşağıdaki şeraiti haiz olanların üç kıta fotografı, vesaikile birlikte 19/1/937 tarihine kadar idaremiz memurin şubesine müracaat etmeleri iktiza eder.

İmtihana girme şartları:

1 — Hukuk mezunu olmak veya hâkimlik ve avukatlıkta bir müddet vazife yaparak tatbikat görmüş olmak.

2 — Hukuk mezunu bulunmadığı takdirde adliye meslek mekteplerinden mezun olmak şartile icra memurluğu, müstantiklik ve zabıt kâtipliğinde tatbikat görmüş bulunmak.

3 — Adliye meslek mezunu olmadığı halde adliyenin muhtelif işlerinde müddeiumumîlik kalemlerinde, zabıt kâtipliğinde, icra işlerinde tatbikat görmüş olmak.

Yukarıdaki şeraiti haiz olmadığı halde lise mezunu bulunmak.

4 — Hukuku siyasîsine sahip ve hüsnü ahlâk ashabından olmak, haysiyeti muhil bir cürüm ve alelitlâk ağır hapis veya o derece cezayı müstelzim bir fiil ile mahkûm bulunmamak, sarî hastalıklara müptelâ olmamak, işini muntazaman ifaya mani olabilecek sıhhî bir hali bulunmamak.

5 — 25 yaşından aşağı olmamak.

İmtihan 20/1/937 Çarşamba günü yapılacak ve kazananlar tahsil ve meslek bilgileri derecesine göre 60-125 lira ücretli muhakemat âmir veya memurluklarına tayin edileceklerdir. (99)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Muhakemât Şubeleri âmir ve memurlukları için evvelce yapılmış olan ilâna ektir:

1 — Hukuk fakültesinden mezun olupta bilfiil hâkimlik yapmış olanlar imtihana tabi tutulmıyacaklardır.

2 — Diğer talipler için imtihan mevzuu aşağıda gösterilmiştir.

A — Kara ve deniz ticaret kanunlarının nakliyata, avarya ve hasarata, ticaret teahhütlerine;

B— Borçlar kanununun umumî hükümleri ile icra, teminat, hizmet akitlerine;

C — Ceza kanununun esaslarile devlet emvali aleyhinde işlenen cürümlere;

E — Memurin muhakemat, tahsili emval, icra ve iflâs kanunlarına; müteallik hükümlerle inhisar mevzuatını ilgilendiren bir işde kanunî tatbikat. (206)

Sahibi Necmeddin Sadak — Umumî neşriyat müdürü: Enis Tahsin
Akşam matbaası